

Πρεσβεία της Ελλάδος στο Λονδίνο
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

ΕΡΕΥΝΑ ΑΓΟΡΑΣ ΟΙΝΟΥ ΣΤΟ ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

Η παρούσα Έρευνα Αγοράς αφορά τους ακόλουθους κωδικούς της Συνδυασμένης Ονοματολογίας (Combined Nomenclature): 2204 Κρασί από νωπά σταφύλια

Έρευνα-Σύνταξη

Παρασκευή Καμπούρογλου, Γενική Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄
Χρυσάνθη Βασιλοπούλου, Γραμματέας ΟΕΥ Γ΄

Λονδίνο, Ιούνιος 2026

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΛΑΔΟΥ/ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ.....	4
A.1 Περιγραφή Βρετανικής Αγοράς Οίνου - Γενικά Χαρακτηριστικά	4
A.2 Ιστορική Αναδρομή	6
A.3 Συγκριτική σπουδαιότητα κλάδου/ προϊόντος	7
B. ΠΡΟΣΦΟΡΑ	8
B.1 Δομή Παραγωγής	8
B.2 Εξέλιξη Παραγωγής	11
B.3 Προοπτικές στην εξέλιξη της παραγωγής	11
Γ. ΖΗΤΗΣΗ	12
Γ.1 Μέγεθος αγοράς/ τμήματα αγοράς	12
Γ.2 Αγοραστική συμπεριφορά	15
Δ. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	24
Δ.1 Ανάλυση εξαγωγών- εισαγωγών	24
Δ.2 Δασμολογικό καθεστώς και μη δασμολογικά εμπόδια	36
E. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ	37
E.1 Δομή αγοράς-Δίκτυα Διανομής	37
E.2 Παρουσία ελληνικών προϊόντων	42
E.3 Τιμές λιανικής πώλησης κρασιού στο ΗΒ	43
ΣΤ. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	49
ΣΤ.1 Νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του κλάδου	49
ΣΤ.2 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου στον ανταγωνισμό	57
Ζ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	59

ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Γράφημα 1: HB- Εξαγωγές Κρασιού [2204], 2020 – 2025	25
Γράφημα 2: HB-Εισαγωγές κρασιού [2204], 2020 – 2025	26
Γράφημα 3: HB - Αξία εισαγόμενων κρασιών ανά εξαπήφιο κωδικό Σ.Ο., (2021 – 2025)	29
Γράφημα 4: HB – Ποσότητα εισαγόμενων κρασιών ανά εξαπήφιο κωδικό Σ.Ο., (2021 – 2025)	30
Γράφημα 5: HB - Εισαγωγές αφρώδους κρασιού [220410], σε αξία και ποσότητα, (2021-2025)	30
Γράφημα 6: HB - Εισαγωγές άλλων εμφιαλωμένων [220421] σε αξία και ποσότητα, (2021-2025)	31
Γράφημα 7: HB- Εισαγωγές κρασιών σε συσκευασίες 2 έως 10 λίτρων, [220422], 2021-2025, σε αξία και ποσότητα	31
Γράφημα 8: HB - Εισαγωγές κρασιών σε συσκευασίες άνω των 10 λίτρων [220429], 2021-2025, σε αξία και ποσότητα	32
Γράφημα 9: Εισαγωγές ελληνικών κρασιών [2204] στο HB, 2021-2025.....	33
Γράφημα 10: Εισαγωγές Ελληνικού Αφρώδους Κρασιού [220410], 2019 – 2025	35
Γράφημα 11: Εισαγωγές Ελληνικών Ήρεμων Εμφιαλωμένων Κρασιών [220421], 2019 – 2025	35
Γράφημα 12: Εισαγωγές ελληνικού κρασιού σε συσκευασίες άνω των 2 λίτρων [220422, 220429], 2019 – 2025.....	36

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 1: Εισαγωγές αλκοολούχων ποτών στο HB το 2025	7
Πίνακας 2: HB- Παραγωγή ανά τύπο οίνου (2023-2024)	8
Πίνακας 3 HB-Ανάλυση ήρεμου οίνου ανά χρώμα, (2023-2024)	9
Πίνακας 4 : Δημοφιλέστερες Ποικιλίες στην Εγχώρια Παραγωγή κατά το 2025	10
Πίνακας 5: HB- Εξέλιξη εγχώριας παραγωγής οίνου	11
Πίνακας 6: Συνολική κατανάλωση κρασιού (2025)-Παγκόσμια κατάταξη	15
Πίνακας 7: HB – Εξαγωγές κρασιού [2204], Εξαπήφια ανάλυση	24
Πίνακας 8: HB – Εξαγωγές Κρασιού [2204], 2025 – ΧΩΡΕΣ	25
Πίνακας 9: HB – Εισαγωγές κρασιού-Παγκόσμια κατάταξη 2025	26
Πίνακας 10: HB-Εισαγωγές κρασιού [2204], 2024-2025	27
Πίνακας 11: HB – Εισαγωγές κρασιού [2204], 2025– ΧΩΡΕΣ	28
Πίνακας 12: HB – Εισαγωγές κρασιού [2204], εξαπήφια ανάλυση.....	29
Πίνακας 13 : Εξαγωγές ελληνικών κρασιών (ΚΣΟ 2204) ανά χώρα, 2024-2025	33
Πίνακας 14: Εισαγωγές ελληνικών κρασιών στο HB ανά εξαπήφιο κωδικό ΣΟ, – 2021-2025	34
Πίνακας 15: Μεριδίο κρασιών ιδιωτικής ετικέτας ανά κατηγορία (2024)	41
Πίνακας 16: Ενδεικτικό Εύρος Τιμών Λιανικής Ελληνικών Κρασιών (Λίρες/φιάλη 75cl)	48
Πίνακας 17: ΕΦΚ κρασιού 2025-2026.....	53
Πίνακας 18: Μεταβολή ΕΦΚ ανά είδος ποτού	58

ΕΙΚΟΝΕΣ

Εικόνα 1: Γεωγραφική κατανομή αμπελώνων στο HB ανά κομητεία (σε εκτάρια)	9
Εικόνα 2: Γεωγραφική κατανομή αμπελώνων στο HB ανά χώρα (σε εκτάρια)	9
Εικόνα 3: Οινοπαραγωγικές περιοχές του HB στην Αγγλία	10
Εικόνα 4: Δαπάνες β/καταναλωτών σε τρόφιμα, εστίαση και αλκοολούχα ποτά, 2005-2024.....	13
Εικόνα 5: Μεριδία αγοράς κρασιού στο HB με βάση την τιμή	14
Εικόνα 6: Ηλιακή κατανομή καταναλωτών κρασιού στο HB.....	16
Εικόνα 7: Μεριδία αγοράς σημαντικότερων αλυσίδων λιανικής τροφίμων-ποτών του HB (Grocery stores), 2025	39
Εικόνα 8: Ελληνικά κρασιά στις σημαντικότερες αλυσίδες λιανικής τροφίμων-ποτών του HB , 2024/2025 (ενδεικτικά αποτελέσματα έρευνας)	44

A. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΛΑΔΟΥ/ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

A.1 Περιγραφή Βρετανικής Αγοράς Οίνου - Γενικά Χαρακτηριστικά

Η οικονομία του ΗΒ κατέγραψε και το 2025 ασθενική ανάπτυξη, της τάξεως του 0,75%, και ο ετήσιος πληθωρισμός τροφίμων παρέμεινε σε σχετικά υψηλά επίπεδα για τα β/δεδομένα, ανερχόμενος στο 4-4,5%. Στο περιβάλλον αυτό, οι αγορές των β/καταναλωτών επηρεάστηκαν περισσότερο από τις τιμές των προϊόντων, εξέλιξη που επέδρασε και στην αγορά οίνου, ενισχύοντας παράλληλα τη ζήτηση, τόσο για προϊόντα value-for-money, όσο και για διαφοροποιημένες premium επιλογές.

Επιπρόσθετα, οι αλλαγές στο καθεστώς φορολόγησης των αλκοολούχων ποτών (alcohol duty), που τέθηκαν σε ισχύ από τον Αύγουστο του 2023 και συνδέουν τη φορολογία με τον αλκοολικό βαθμό των προϊόντων, συνέχισαν να επηρεάζουν την αγορά και το 2025, συμβάλλοντας στη διατήρηση αυξημένων τιμών και ασκώντας πιέσεις στην κατανάλωση κρασιού και αλκοολούχων ποτών γενικότερα.

Το ΗΒ διαθέτει μικρή, αλλά ταχέως αναπτυσσόμενη εγχώρια παραγωγή κρασιού, η οποία συγκεντρώνεται κυρίως στη νότια Αγγλία και στην Ουαλία. Η β/οινοπαραγωγή παρουσίασε ιδιαίτερη ανάπτυξη τα τελευταία έτη, ιδιαίτερα κατά το 2023, έτος κατά το οποίο η εγχώρια παραγωγή ανήλθε σε ιστορικό υψηλό 21,6 εκατ. φιαλών, έναντι περίπου 13 εκατ. φιαλών το 2022. Το 2025 σημείωσε αύξηση 55% σε σχέση με το 2024, έτος μείωσης της παραγωγής, και ανήλθε σε περίπου 16,6 εκατ. φιάλες.

Ειδικότερα, το καλοκαίρι του 2025 εξελίχθηκε σε ένα από τα θερμότερα καλοκαίρια στην ιστορία της χώρας, με αποτέλεσμα να καταγραφεί τόσο πρώιμος τρύγος, όσο και από τα υψηλότερα επίπεδα ωρίμανσης σταφυλιών που έχουν παρατηρηθεί μέχρι σήμερα στο ΗΒ. Οι ευνοϊκές καιρικές συνθήκες και η περιορισμένη εμφάνιση ασθενειών συνέβαλαν σε αύξηση της συγκομιδής κατά 39% σε σχέση με το 2024, με την ποιότητα των σταφυλιών να χαρακτηρίζεται ως ιδιαίτερα υψηλή.

Η σταδιακή άνοδος της θερμοκρασίας, λόγω της κλιματικής αλλαγής, εκτιμάται ότι θα συνεχίσει να επιδρά θετικά στη βρετανική αμπελοκαλλιέργεια στις επόμενες δεκαετίες, ενισχύοντας κυρίως την παραγωγή premium αφρώδων και ποιοτικών ήρεμων οίνων. Ωστόσο, η συνολική παραγωγή του ΗΒ αναμένεται να παραμείνει περιορισμένη σε σύγκριση με τις παραδοσιακές μεγάλες οινοπαραγωγικές χώρες της Ευρώπης.

Στο ΗΒ καλλιεργούνται σήμερα 99 διαφορετικές ποικιλίες σταφυλιού, με τις Chardonnay, Pinot Noir και Pinot Meunier να καταλαμβάνουν περίπου το 80% των συνολικών καλλιεργούμενων εκτάσεων. Το αφρώδες κρασί εξακολουθεί να κυριαρχεί στη β/οινοπαραγωγή, αντιπροσωπεύοντας περίπου τα 2/3 της συνολικής παραγωγής.

Η αμπελουργική έκταση συνέχισε να αυξάνεται και το 2025, φθάνοντας τα 4.890 εκτάρια (+3,1% σε ετήσια βάση), γεγονός που αντανakλά τη συνεχιζόμενη επενδυτική δραστηριότητα στον β/αμπελοοινικό κλάδο. Μολονότι η συμμετοχή του ΗΒ στην παγκόσμια παραγωγή οίνου παραμένει περιορισμένη, η χώρα αντιπροσωπεύει περίπου το 5,9% της παγκόσμιας κατανάλωσης οίνου, επιβεβαιώνοντας τον έντονα εισαγωγικό χαρακτήρα της αγοράς, καθώς και το γεγονός ότι αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους διεθνείς κόμβους εισαγωγής, διανομής και επανεξαγωγής (re-export) κρασιού.

Σύμφωνα με στοιχεία του International Organisation of Vine and Wine (OIV), το ΗΒ αποτέλεσε το 2025 τον 3ο μεγαλύτερο εισαγωγέα και τον 5ο μεγαλύτερο καταναλωτή οίνου παγκοσμίως. Οι εισαγωγές αλκοολούχων ποτών του ΗΒ ανήλθαν σε 6,2 δισ. λίρες, μειωμένες κατά 2% σε σχέση με το προηγούμενο έτος (6,3 δισ. λίρες). Το κρασί ήταν το κυρίαρχο εισαγόμενο αλκοολούχο ποτό, με τις εισαγωγές του (συμπεριλαμβανομένων των ενισχυμένων) να συνιστούν το 59,9% της αξίας (3,9 δισ. λίρες) των εισαγωγών της κατηγορίας των αλκοολούχων.

Η συνολική αξία των εισαγωγών κρασιού του ΗΒ ανήλθε σε 3,7 δισ. λίρες, μειωμένη κατά 5% σε σχέση με το 2024. Αντίστοιχη μείωση της τάξεως του 5,9% σημείωσε η συνολική ποσότητα εισαγόμενου κρασιού.

Τα ήρεμα εμφιαλωμένα κρασιά κατέλαβαν το 59,22% της αξίας των εισαγωγών κρασιού, ακολουθούμενα από τα αφρώδη με 26,62%.

Τα ευρωπαϊκά κρασιά κυριάρχησαν στις εισαγωγές κρασιού του ΗΒ με ποσοστό 75,22% της αξίας (2,8 δισ. λίρες), έναντι 24,78% (920 εκ. λίρες) των κρασιών προέλευσης τρίτων χωρών (57,33% έναντι 42,67% αντίστοιχα, σε ποσοτικούς όρους). Η Γαλλία παραμένει ο μεγαλύτερος εξαγωγέας κρασιού στο ΗΒ και το 2025 (1,19 δισ. λίρες), αντιπροσωπεύοντας σχεδόν το 1/3 του συνόλου της αξίας των εισαγωγών (32%), ακολουθούμενη από την Ιταλία (20,2%) και την Ισπανία (7,7%). Εκτός ΕΕ, οι μεγαλύτεροι προμηθευτές κρασιού του ΗΒ ήταν η Αυστραλία (5,76%), η Νέα Ζηλανδία (5,74%) και η Χιλή (3,8%).

Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, το ΗΒ παραμένει και το 2025 η 5^η μεγαλύτερη αγορά για το ελληνικό κρασί (αξία 7.566.488 ΕΥΡΩ, ποσότητα 1.624.2881 κιλά) και η 3^η εκτός ΕΕ (μετά από ΗΠΑ και Καναδά), με τις εξαγωγές να σημειώνουν αύξηση, τόσο σε αξία όσο και σε ποσότητα, της τάξεως του 6,66% και 3,6% αντίστοιχα σε σχέση με το 2024.

Σύμφωνα δε με τα στοιχεία της β/στατιστικής υπηρεσίας Office for National Statistics (ONS), τα οποία χρησιμοποιούνται στην παρούσα έρευνα, οι εισαγωγές κρασιού στο ΗΒ από την Ελλάδα παρουσίασαν αύξηση κατά 13% σε αξία και 9% σε ποσότητα.

Η Ελλάδα κατέλαβε, την 16^η θέση στην κατάταξη των χωρών από τις οποίες εισήγαγε κρασί το ΗΒ, έναντι 20^{ης} το 2024. Οι ελληνικές ποικιλίες Ασύρτικο και Ξινόμαυρο συγκαταλέγονταν στις ταχύτερα ανερχόμενες γηγενείς ποικιλίες στις προτιμήσεις των β/ καταναλωτών.

A.2 Ιστορική Αναδρομή

Ιστορικά, η αμπελουργία δεν ήταν άγνωστη στη Βρετανία, παρότι η εγχώρια παραγωγή κρασιού ήταν πάντα περιορισμένη. Οι Ρωμαίοι εισήγαγαν το κρασί και την αμπελουργία στην Αγγλία και την Ουαλία κατά την περίοδο της κατάκτησης της βρετανικής νήσου. Η οινοποίηση συνεχίστηκε μέχρι την εποχή των Νορμανδών, περίοδος κατά την οποία καταγράφηκαν περισσότεροι από 45 αμπελώνες στη νότια Αγγλία (11^{ος} αιώνας). Μεγάλο μέρος αυτού του κρασιού παραγόταν από μοναστήρια και προοριζόταν για το μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας. Την εποχή του Ερρίκου VIII (16^{ος} αιώνας) κατεγράφησαν 139 μεγάλοι αμπελώνες στην Αγγλία και την Ουαλία, 11 από τους οποίους ανήκαν στο Στέμμα, 67 σε οικογένειες ευγενών και 52 στην εκκλησία. Έκτοτε, ο αριθμός των αμπελώνων μειώθηκε, κυρίως λόγω της κατάργησης των μοναστηριών από τον Ερρίκο VIII και των μη ευνοϊκών καιρικών συνθηκών.

Ως προς το εμπόριο, ήδη από το Μεσαίωνα η αγγλική αγορά ήταν ο κύριος πελάτης κρασιών από το Bordeaux. Ωστόσο, κατά τη διάρκεια της αγγλο-γαλλικής σύγκρουσης (17^{ος} -18^{ος} αι.), η Βρετανία επέβαλε υψηλούς δασμούς στο γαλλικό κρασί με αποτέλεσμα να αυξηθεί η κατανάλωση γλυκών, ενισχυμένων οίνων (fortified wines), όπως το sherry και το port από την Ισπανία και την Πορτογαλία.

Στα μέσα του 19^{ου} αιώνα, η εγχώρια παραγωγή επηρεάστηκε αρνητικά από τις επιδημίες της φυλλοξήρας και του περονόσπορου, ενώ το 1860, η βρετανική κυβέρνηση στο πλαίσιο της υποστήριξης του ελεύθερου εμπορίου μείωσε δραστικά τον φόρο επί των εισαγόμενων κρασιών, θέτοντας ουσιαστικά το εγχώριο κρασί εκτός ανταγωνισμού. Η περίοδος από την έναρξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου μέχρι λίγο μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, είναι η μοναδική περίοδος που δεν καλλιεργήθηκαν αμπελώνες για εμπορικούς σκοπούς στην Αγγλία ή την Ουαλία, καθώς δόθηκε προτεραιότητα στις καλλιέργειες κάλυψης βασικών αναγκών.

Η αμπελουργία, κυρίως λόγω της κλιματικής αλλαγής, επανήλθε δυναμικά από τη δεκαετία του '70 έως σήμερα. Μεταξύ 1981-2000 και 1999-2018, οι μέσες θερμοκρασίες της καλλιεργητικής περιόδου στις κύριες αμπελουργικές περιοχές του ΗΒ αυξήθηκαν σημαντικά, καθιστώντας αρκετά τμήματα της Ουαλίας και της Νότιας Αγγλίας (Hampshire, Sussex, Kent, Essex, Suffolk, Berkshire και Cambridgeshire) αρκετά ξηρά και ζεστά, ώστε να προσφέρονται για την καλλιέργεια αμπέλων υψηλής ποιότητας, ικανών να παράξουν premium κρασιά, τα οποία θα μπορούσαν να ανταγωνιστούν παραδοσιακές οινοπαραγωγικές χώρες όπως η Γαλλία.

A.3 Συγκριτική σπουδαιότητα κλάδου/ προϊόντος

Μερίδιο κρασιού στις εισαγωγές αλκοολούχων ποτών

Με βάση τα στοιχεία της ONS (Πίνακας 1), το 2025, οι εισαγωγές αλκοολούχων ποτών του ΗΒ ανήλθαν σε περίπου 6,2 δισ. λίρες, μειωμένες κατά 2% σε σχέση με το προηγούμενο έτος (6,3 δισ.λίρες).

Το κρασί ήταν το κυριότερο εισαγόμενο αλκοολούχο ποτό, με τις εισαγωγές κρασιών (συμπεριλαμβανομένων των ενισχυμένων) να αποτελούν το 59,9% της συνολικής αξίας (3,7 δισ. λίρες) των εισαγωγών της κατηγορίας. Στη δεύτερη θέση βρίσκονται τα ποτά με περιεκτικότητα σε αλκοόλ κάτω από 80% με μερίδιο 16,4%, ενώ, στην τρίτη, τα οινοπνευματώδη ποτά με περιεκτικότητα αλκοόλ μεγαλύτερη ή ίση με 80% και μερίδιο 13,1%.

Τέλος, οι μπίρες κατέχουν το 6,8% της αξίας των αλκοολούχων ποτών που εισήγαγε το ΗΒ το 2025.

Πίνακας 1: Εισαγωγές αλκοολούχων ποτών στο ΗΒ το 2025

2025	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΣΥΝΟΛΟ		ΜΕΡΙΔΙΟ	
Αλκοολούχα ποτά	ΑΞΙΑ (£)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (Kg)	ΑΞΙΑ (%)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (%)
2203 Μπύρα από βύνη	419.208.018	774.159.063	6,8	21,2
2204 Κρασί από νωπά σταφύλια, συμπ. ενισχυμένων	3.715.471.216	1.189.191.743	59,9	32,6
2205 Βερμούτ και άλλα κρασιά από νωπά σταφύλια, αρωματισμένα με φυτά ή αρωματικές ουσίες	25.737.453	13.949.428	0,4	0,4
2206 Μηλίτης, απίτης, κ.α.	211.505.138	194.107.122	3,4	5,3
2207 Οινοπνευματώδη με αλκοολικό τίτλο $\geq 80\%$, αποστάγματα	809.182.278	1.203.688.243	13,1	32,9
2208 Οινοπνευματώδη ποτά, λικέρ κ.α. με αλκοολικό τίτλο $< 80\%$.	1.017.198.063	278.233.897	16,4	7,6
Σύνολο	6.198.302.166	3.653.329.496	100	100

ΠΗΓΗ: UK HMRC, Επεξεργασία ΓΟΕΥ Λονδίνου

B. ΠΡΟΣΦΟΡΑ

B.1 Δομή Παραγωγής

Εγχώρια Παραγωγή

Το ΗΒ διαθέτει σήμερα έναν μικρό, αλλά ταχέως αναπτυσσόμενο αμπελοοινικό τομέα. Η σταδιακή αύξηση της μέσης θερμοκρασίας, ως αποτέλεσμα της κλιματικής αλλαγής, έχει καταστήσει ευνοϊκότερες τις συνθήκες καλλιέργειας αμπελώνων σε σχέση με το παρελθόν, με αποτέλεσμα οι καλλιεργούμενες εκτάσεις να έχουν αυξηθεί κατά 123% κατά την τελευταία δεκαετία.

Το 2024, ο κλάδος γνώρισε αξιοσημείωτη ανάπτυξη, καθώς καταγράφηκαν 74 νέοι αμπελώνες, ανεβάζοντας τον συνολικό αριθμό στους 1.104, και 25 νέα οινοποιεία σε σχέση με το 2023. Η ίδια ανοδική τάση συνεχίστηκε και το 2025, με τον αριθμό των καταγεγραμμένων αμπελώνων να ανέρχεται στους 1.158, σημειώνοντας αύξηση 4,3% σε σχέση με το 2024 και τον συνολικό αριθμό των οινοποιείων σε περίπου 240.

Ο κλάδος απασχολεί περισσότερα από 10.000 άτομα, με τη συνολική καλλιεργούμενη έκταση να υπολογίζεται μεταξύ 4.357-4.841 εκταρίων (43.570-48.410 στρεμμάτων)¹.

Παράλληλα, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2025 (Food Standards Agency), ο όγκος του τρύγου αυξήθηκε κατά 39% σε σχέση με το 2024² και η παραγωγή οίνου ανήλθε σε 124.377,68 εκατόλιτρα (περίπου 16,6 εκατ. φιάλες), αυξημένη κατά 55% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Σύμφωνα με τον Πίνακα 2 και καθώς δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το 2025, το 2024 το αφρώδες κρασί κυριάρχησε στο β/οινικό προϊόν, αντιπροσωπεύοντας πάνω από τα 2/3 της συνολικής παραγωγής (69% αφρώδης οίνος, έναντι 31% ήρεμου). Σε επιμέρους ανάλυση, το λευκό ήρεμο κρασί κατέλαβε το 60%, ενώ το αφρώδες λευκό το 66% (Πίνακας 3).

Πίνακας 2: ΗΒ- Παραγωγή ανά τύπο οίνου (2023-2024)

Τύπος οίνου	Ποσοστό παραγωγής 2023	Ποσοστό παραγωγής 2024
Αφρώδης	76%	69%
Ήρεμος (Still)	23%	31%
Άλλο	<0.5	<0.5

Πηγή: Wines of Great Britain, Industry Report 2024 / 2025

¹ 1 εκτάριο (ha) ισούται με 10 στρέμματα

² Wines of Great Britain 2025, Harvest Report

Πίνακας 3 ΗΒ-Ανάλυση ήρεμου οίνου ανά χρώμα, (2023-2024)

Χρώμα	2024	2023
	Ήρεμος (31%)	Ήρεμος (23%)
Λευκό	60%	66%
Ροζέ	25%	20%
Κόκκινο	14%	13%
Άλλο	1%	1%

Πηγή: Wines of Great Britain, Industry Report 2025 / 2022-2023

Γεωγραφική κατανομή

Η νοτιοανατολική Αγγλία, θεωρείται η βασική οινοπαραγωγική περιοχή του ΗΒ, με τις κομητείες Κεντ, Σάσεξ, Έσσεξ, Σάρεϊ και Χάμσαϊρ, να παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη συγκέντρωση αμπελώνων. (Εικόνα 1). Οι εν λόγω περιοχές χαρακτηρίζονται από ευνοϊκές κλιματικές συνθήκες και ασβεστολιθικά εδάφη παρόμοια με εκείνα της Καμπανίας στη Γαλλία, γεγονός που ευνοεί κυρίως την παραγωγή αφρωδών οίνων υψηλής ποιότητας. Μικρότερη οινοπαραγωγική δραστηριότητα καταγράφεται επίσης στην Ουαλία και τη Σκωτία (Εικόνες 2 & 3).

Εικόνα 1: Γεωγραφική κατανομή αμπελώνων στο ΗΒ ανά κομητεία (σε εκτάρια)

Πηγή: Wines of Great Britain, Industry data 2025

Εικόνα 2: Γεωγραφική κατανομή αμπελώνων στο ΗΒ ανά χώρα (σε εκτάρια)

Πηγή: Wines of Great Britain, Industry data 2025

Εικόνα 3: Οινοπαραγωγικές περιοχές του ΗΒ στην Αγγλία

Πηγή: English Wine Regions, A Guide to Wine in England

Ποικιλίες Εγχώριας Παραγωγής

Στο ΗΒ καλλιεργούνται σήμερα 99 διαφορετικές ποικιλίες σταφυλιού. Οι ποικιλίες Chardonnay, Pinot Noir και Pinot Meunier καταλαμβάνουν περίπου το 80% του συνόλου των καλλιεργούμενων εκτάσεων και ακολουθούν οι Bacchus, Seyval Blanc και Solaris (Πίνακας 4). Επιπλέον, καταγράφονται καλλιέργειες ποικιλιών όπως Sauvignon Blanc, Gamay, Albariño, Merlot, Riesling, καθώς και μικρότερης έκτασης καλλιέργειες, όπως Cabernet Sauvignon, Cabernet Franc, Chenin Blanc, Gewürztraminer, Grenache, Marsanne, Nebbiolo, Pinotage, Savagnin, Syrah, Tempranillo και Viognier. Η άνοδος της θερμοκρασίας, εκτιμάται ότι θα επηρεάσει σημαντικά το προφίλ της β/αμπελουργίας, ευνοώντας την καλλιέργεια ποικιλιών που μέχρι πρότινος δεν ευδοκίμοιζαν στο ΗΒ, όπως το Sauvignon Blanc, Riesling και Pinot Noir.

Πίνακας 4 : Δημοφιλέστερες Ποικιλίες στην Εγχώρια Παραγωγή κατά το 2025

Ποικιλία	Εκτάρια	Μερίδιο
Chardonnay	1.498	36,4
Pinot Noir	1.370	33,3
Pinot Meunier	411	10,0
Bacchus	334	8,1
Seyval Blanc	123	3,0
Solaris	117	2,8
Pinot Gris	80	1,9
Reichensteiner	65	1,6
Rondo	64	1,6
Pinot Blanc	54	1,3
Sauvignon Blanc	37	0,9
Gamay	8	0,2
Albariño	4,5	0,1
Merlot	3	0,1
Riesling	2	0,0
ΣΥΝΟΛΟ	4.171	100%

Πηγή: Wines of Great Britain, Industry Report 2025

B.2 Εξέλιξη Παραγωγής

Ο β/αμπελοοινικός κλάδος παρουσιάζει ταχεία ανάπτυξη κατά τις τελευταίες δυο δεκαετίες, με τον αριθμό των αμπελώνων και τις καλλιεργούμενες εκτάσεις να αυξάνονται σημαντικά. Η αμπελοκαλλιέργεια επεκτάθηκε από 761 εκτάρια (7.610 στρέμματα) το 2004 σε περίπου 4.890 εκτάρια το 2025, ενώ η έκταση των ενεργών παραγωγικών αμπελώνων ανήλθε σε 4.357 εκτάρια. Παράλληλα, συνεχίζονται οι νέες φυτεύσεις, με περισσότερα από 533 εκτάρια να αφορούν μη παραγωγικούς ακόμη αμπελώνες ηλικίας κάτω των τριών ετών.

Η β/οινοπαραγωγή, όπως καταδεικνύουν τα στοιχεία της τελευταίας πενταετίας, παρουσίασε εντυπωσιακή άνοδο. Ειδικότερα, ενώ έως το 2022 η παραγωγή κυμαινόταν μεταξύ 9-13 εκατ. φιαλών ετησίως, το 2023 ανήλθε στις 21,6 εκατ. φιάλες, σημειώνοντας το υψηλότερο επίπεδο παραγωγής στην ιστορία της σύγχρονης β/οινοποιίας. Το 2024, λόγω δυσμενών καιρικών συνθηκών, η παραγωγή υποχώρησε σε περίπου 10,7 εκατ. φιάλες. Ωστόσο, το 2025 σημειώθηκε αύξηση 55% σε σχέση με το 2024, ανακάμπτοντας στις 16,6 εκατ. φιάλες, εξέλιξη που αποδίδεται στις ιδιαίτερα ευνοϊκές καιρικές συνθήκες και στην υψηλή ποιότητα του τρύγου (Πίνακας 5).

Πίνακας 5: HB- Εξέλιξη εγχώριας παραγωγής οίνου

Έτος	Αριθμός φιαλών	Αφρώδης	Ήρεμος
2019	10,5 εκ.	72%	28%
2020	8,8 εκ.	64%	36%
2021	8,9 εκ.	68%	32%
2022	12,2 εκ.	68%	32%
2023	21,6 εκ.	76%	23%
2024	10,7 εκ.	69%	31%
2025	16,6 εκ.	N/A	N/A

Πηγή: Wines of Great Britain, Industry Report 2025 / FSA Annual Wine Production Data

B.3 Προοπτικές στην εξέλιξη της παραγωγής

Η κλιματική αλλαγή επηρεάζει αρνητικά την παγκόσμια οινοπαραγωγή, ενισχύοντας τη μεταβλητότητα των αποδόσεων και των ποιοτικών χαρακτηριστικών σε πολλές παραδοσιακές οινοπαραγωγικές χώρες της Νότιας Ευρώπης. Ωστόσο, οι θερμότερες καλλιεργητικές περίοδοι φαίνεται να ευνοούν σταδιακά την αμπελοκαλλιέργεια στο HB, συμβάλλοντας στη βελτίωση της ωρίμανσης των σταφυλιών και στην παραγωγή οίνων υψηλότερης ποιότητας, ιδίως στην κατηγορία των premium αφρωδών οίνων παραδοσιακής μεθόδου.

Το καλοκαίρι του 2025, ένα από τα θερμότερα στην ιστορία της χώρας, χαρακτηρίστηκε αφενός από πρωιμότερο τρύγο και αφετέρου από τα υψηλότερα επίπεδα ωρίμανσης σταφυλιών που έχουν παρατηρηθεί μέχρι σήμερα στο HB. Οι

ευνοϊκές καιρικές συνθήκες και η περιορισμένη εμφάνιση ασθενειών συνέβαλαν σε αύξηση του όγκου του τρύγου κατά 39% σε σχέση με το 2024, με την ποιότητα των σταφυλιών να χαρακτηρίζεται ιδιαίτερα υψηλή.

Σύμφωνα με πρόσφατες έρευνες, έως το 2040 το κλίμα εκτενέστερων περιοχών της Αγγλίας και της Ουαλίας εκτιμάται ότι θα προσεγγίσει περισσότερο τις σημερινές κλιματικές συνθήκες περιοχών της Γαλλίας και της Γερμανίας, καθιστώντας τις κατάλληλες για καλλιέργεια ευρύτερου φάσματος ποικιλιών αμπέλου³.

Οι υψηλότερες θερμοκρασίες αναμένεται ότι θα συνεχίσουν να ενισχύουν τη β/οινοπαραγωγή κατά τις επόμενες δεκαετίες, με προβλέψεις για παραγωγή 25–29 εκατ. φιαλών έως το 2032. Ωστόσο, θεωρείται απίθανο το HB να καταφέρει να ανταγωνιστεί την παραγωγή κρασιού της Νότιας Ευρώπης.

Γ. ΖΗΤΗΣΗ

Γ.1 Μέγεθος αγοράς/ τμήματα αγοράς

Γενικά χαρακτηριστικά β/αγοράς τροφίμων και ποτών

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία, ο πληθωρισμός των τιμών των ειδών παντοπωλείου και τροφίμων τον Αύγουστο 2025 ανήλθε στο 5,1%, αυξημένος σε σχέση με το 4,9% του Ιουλίου και στο υψηλότερο επίπεδο από τον Ιανουάριο του 2024, για να υποχωρήσει τον Δεκέμβριο 2025 στο 4,2%.

Παράλληλα, οι πωλήσεις των επώνυμων τροφίμων αυξήθηκαν κατά 4,2%, οι premium σειρές των εν λόγω προϊόντων κατά 14,6% και τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας υψηλής αξίας κατά 33%, επιτυγχάνοντας διείσδυση στο καλάθι της νοικοκυράς κατά 25%.

Οι διαδικτυακές πωλήσεις κατέγραψαν ανοδική πορεία, με το 60% των καταναλωτών στο HB να χρησιμοποιεί το διαδίκτυο για αγορά ορισμένων ειδών παντοπωλείου, ενώ το 20% να πραγματοποιεί το μεγαλύτερο μέρος ή το σύνολο των αγορών του διαδικτυακά. Οι γιορτές και οι ειδικές περιστάσεις (επίσημες αργίες, γενέθλια, επέτειοι) διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην κατανάλωση, καθώς έχει υπολογισθεί ότι τα Χριστούγεννα η μέση δαπάνη ανά νοικοκυριό ανέρχεται στις £460.

Σύμφωνα με έρευνα της Kantar, κορυφαίας εταιρείας μάρκετινγκ και ανάλυσης δεδομένων, οι καταναλωτές ηλικίας άνω των 65 ετών αναδεικνύονται σε μία από τις πλέον οικονομικά εύρωστες και σημαντικές καταναλωτικές ομάδες στο HB⁴. Η συγκεκριμένη κατηγορία διαθέτει υψηλότερα επίπεδα οικονομικής ασφάλειας και

³ Wine GB – UK Harvest Report 2025

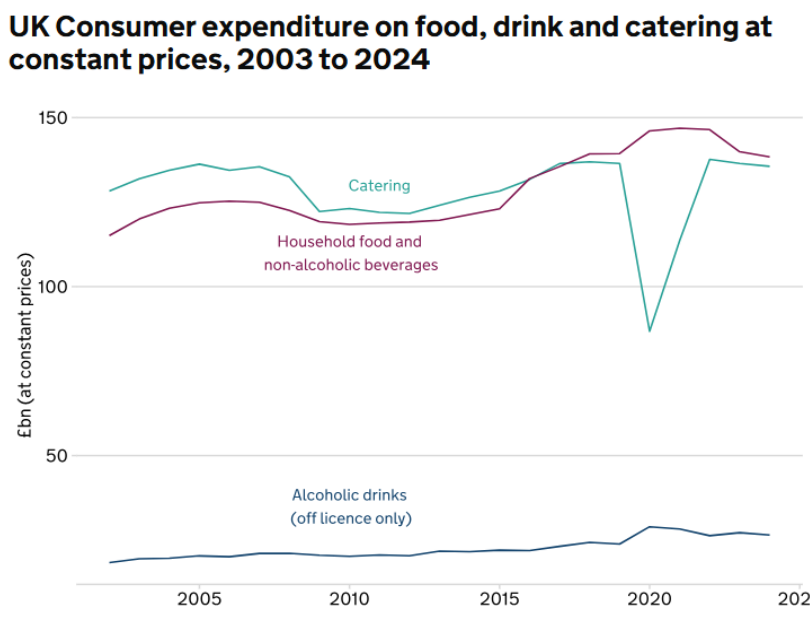
⁴ <https://www.kantar.com/uki/inspiration/fmcg/inflation-brings-counter-intuitive-changes-to-shopping-behaviours>

εμφανίζει αυξημένη καταναλωτική δαπάνη σε τρόφιμα, ποτά και λοιπά αγαθά και υπηρεσίες, γεγονός που την καθιστά ιδιαίτερα σημαντική για τις επιχειρήσεις του κλάδου. Ειδικότερα, το 38% των ατόμων άνω των 65 ετών διαθέτει οικονομική άνεση, συγκριτικά με το 28% των ατόμων κάτω των 35 ετών. Επιπλέον, εκτιμάται ότι ξοδεύουν περισσότερα χρήματα σε υπηρεσίες και σε είδη μη πρώτης ανάγκης, όπως δώρα, ταξίδια και ποιοτικά γεύματα.

Όπως αποτυπώνεται στην ακόλουθη Εικόνα 4, με βάση τα τελευταία διαθέσιμα της ONS, οι δαπάνες των β/καταναλωτών για τρόφιμα και ποτά, συμπεριλαμβανομένων των αλκοολούχων, συνέχισαν να καταγράφουν πτωτική πορεία και το 2024, αντανakλώντας τις επιπτώσεις της κρίσης κόστους ζωής και των αυξημένων τιμών στην αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών. Ειδικότερα, σε σταθερές τιμές, οι συνολικές δαπάνες για τρόφιμα και αλκοολούχα ποτά μειώθηκαν κατά 1,0%, από 303,5 δισ. λίρες το 2023 σε 300,4 δισ. λίρες το 2024. Οι δαπάνες για τρόφιμα οικιακής κατανάλωσης υποχώρησαν κατά 1,1%, από 139,9 δισ. λίρες σε 138,4 δισ. λίρες, ενώ οι δαπάνες για αλκοολούχα ποτά που αγοράζονται για κατανάλωση εκτός χώρων εστίασης (off-licence only) μειώθηκαν κατά 2,6%, από 27,2 δισ. λίρες σε 26,5 δισ. λίρες. Παράλληλα, οι δαπάνες για τρόφιμα και ποτά που προορίζονται για μη οικιακή κατανάλωση (κλάδος εστίασης) σημείωσαν επίσης οριακή μείωση κατά 0,6%, ανερχόμενες σε 135,6 δισ. λίρες το 2024, έναντι 136,5 δισ. λιρών το 2023. Οι β/ καταναλωτές παρέμειναν επιφυλακτικοί ως προς τις δαπάνες τους για τρόφιμα και ποτά, περιορίζοντας τόσο την οικιακή, όσο και την μη οικιακή κατανάλωση.

Εικόνα 4: Δαπάνες β/καταναλωτών σε τρόφιμα, εστίαση και αλκοολούχα ποτά, 2005-2024

Πηγή: [UK Government- Food Statistics Pocketbook](#)

Μέγεθος και τμήματα αγοράς κρασιού

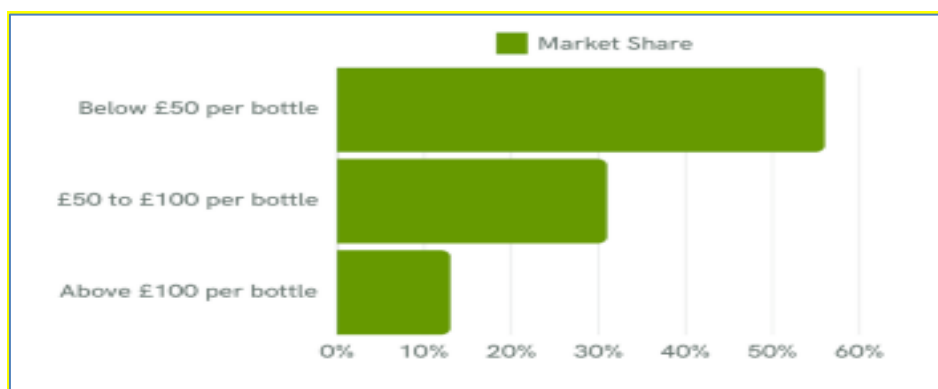
Το 2025 το μέγεθος της αγοράς κρασιού του ΗΒ υπολογίζεται σε σχεδόν 20,5 δισ λίρες. Παρά τη συνολική μείωση στην κατανάλωση, η αξία της εν λόγω αγοράς συνέχισε να έχει ανοδική πορεία, κυρίως λόγω της αύξησης του αριθμού των καταναλωτών που αναζητούν premium, οργανικά και βιώσιμης καλλιέργειας κρασιά.

Όπως παρατηρείται στην Εικόνα 5, η αγορά κρασιού του ΗΒ με βάση την τιμή χωρίζεται σε τρεις κύριες κατηγορίες⁵:

- Αξίας ανά φιάλη κάτω από 50 λίρες:
Αντιπροσωπεύει το μεγαλύτερο τμήμα της αγοράς (55%), στο οποίο περιλαμβάνονται κρασιά για καθημερινή κατανάλωση, κρασιά ιδιωτικής ετικέτας και κρασιά από γνωστούς διεθνείς παραγωγούς.
- Τμήμα μεσαίου εύρους (50 - 100 λίρες):
Αντιπροσωπεύει το 30% της αγοράς, προσφέρει μια ευρύτερη ποικιλία στυλ και περιοχών, συμπεριλαμβανομένων κρασιών από μικρότερους παραγωγούς μέχρι κρασιών υψηλής ποιότητας σε προσφορά.
- Τμήμα Premium (Πάνω από 100 λίρες):
Το εν λόγω τμήμα αντιπροσωπεύει το 15% της αγοράς, αναφέρεται σε σπάνια και υψηλής ποιότητας κρασιά, συχνά από φημισμένες περιοχές και οινοποιούς, καθώς και από ορισμένους αγγλικούς αμπελώνες.

Γενικά, ο όγκος πωλήσεων στα κρασιά χαμηλότερης κατηγορίας μειώνεται, ενώ τα κρασιά super premium παρουσιάζουν ανάπτυξη, καθώς οι β/καταναλωτές ξοδεύουν περισσότερο σε πολυτελή αγαθά για δώρα και επετείους.

Εικόνα 5: Μερίδια αγοράς κρασιού στο ΗΒ με βάση την τιμή

Πηγή: Grapey, Fine Wine Market report 2024

⁵ [Grapey, Fine Wine Market report 2024](#)

Γ.2 Αγοραστική συμπεριφορά

Συνολική και κατά κεφαλήν κατανάλωση

Με βάση την συνολική κατανάλωση κρασιού το ΗΒ κατέχει την 5η θέση παγκοσμίως (Πίνακας 6). Η συνολική κατανάλωση κρασιού στο ΗΒ το 2025 ανήλθε σε 12.324 χιλ. εκατόλιτρα (1000 hl), μειωμένη κατά 2,4% σε σχέση με το 2024 (12.621 χιλ. εκατόλιτρα)⁶.

Πίνακας 6: Συνολική κατανάλωση κρασιού (2025)-Παγκόσμια κατάταξη

ΧΩΡΑ		ΠΟΣΟΤΗΤΑ (1000 HL)	ΜΕΡΙΔΙΟ
A/A	ΣΥΝΟΛΟ	208 000	100%
1	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής	31 909	15,34%
2	Γαλλία	21 965	10,56%
3	Ιταλία	20 195	9,7%
4	Γερμανία	17 800	8,56%
5	Ηνωμένο Βασίλειο	12 324	5,9%
6	Ισπανία	9 356	4,49%
7	Ρωσία	7 993	3,84%
8	Αργεντινή	7 460	3,58%
9	Πορτογαλία	5 629	2,7%
10	Αυστραλία	5 287	2,5%

Πηγή: OIV, Word data base, 2025

Ο αριθμός των καταναλωτών οίνου στο ΗΒ υπολογίζεται σε περίπου 26 εκατομμύρια (περίπου ο μισός ενήλικος πληθυσμός), ο οποίος βαίνει μειούμενος. Αναφορικά με την κατά κεφαλήν κατανάλωση το ΗΒ κατατάσσεται στη 10η θέση παγκοσμίως και υπολογίζεται ότι ανέρχεται σε 22,3 λίτρα/ετησίως⁷.

Ηλικιακή κατανομή των καταναλωτών

Όπως παρατηρείται στην Εικόνα 6, το αυξανόμενο ενδιαφέρον των νεότερων γενεών για υγιεινό τρόπο ζωής συμβάλλει, τόσο στη συρρίκνωση του πληθυσμού που καταναλώνει τακτικά κρασί, όσο και στη διαμόρφωση της ηλικιακής κατανομής του⁸:

⁶ <https://www.oiv.int/what-we-do/country-report?oiv>

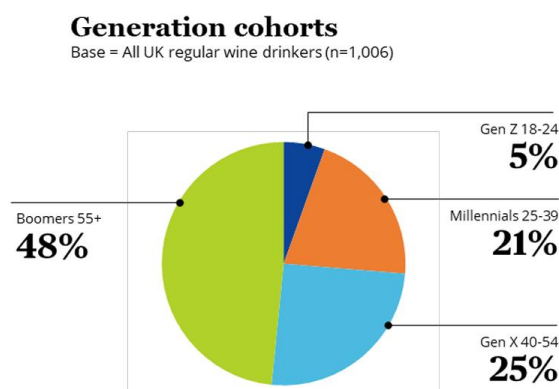
⁷ [International Organisation of Vine and Wine \(OIV\) State of the Global Vine and Wine Sector, 2025](https://www.oiv.int/what-we-do/country-report?oiv)

⁸ <https://www.vinexpo.com/wp-content/uploads/2022/11/WI-for-Wine-Paris-Vinexpo-Paris-Wines-The-battle-of-Generations-UK-Press-Handout.pdf>

- Οι baby boomers με 48% αποτελούν τη μεγαλύτερη καταναλωτική ομάδα (σχεδόν το μισό μερίδιο της αγοράς), πιθανώς λόγω παγιωμένων συνηθειών κατανάλωσης και μεγαλύτερης εκτίμησης προς τα παραδοσιακά κρασιά.
- Η Generation X καλύπτει το 25% της συνολικής αγοράς.
- Ακολουθούν οι Millennials με το 21%.
- Η Generation Z καταλαμβάνει μόλις το 5% του μεριδίου αγοράς, γεγονός που μπορεί να οφείλεται σε οικονομικούς παράγοντες, διαφορετικές καταναλωτικές συνήθειες ή προτίμηση για άλλα αλκοολούχα ποτά.
- Η χαμηλή συμμετοχή της Generation Z αφήνει περιθώριο για μελλοντική ανάπτυξη, εφόσον οι οινοπαραγωγοί και οι έμποροι προσαρμόσουν τις στρατηγικές τους ώστε να προσελκύσουν το νεότερο κοινό⁹.

Εικόνα 6: Ηλικιακή κατανομή καταναλωτών κρασιού στο ΗΒ

Πηγή: Wine Intelligence, The battle of Generations in the UK

Σχέση φύλου και κατανάλωσης

Το 43% γυναικών προτιμά το κρασί από τα υπόλοιπα αλκοολούχα ποτά, έναντι 21% των ανδρών. Επιπλέον, οι άνδρες προτιμούν το κόκκινο κρασί και τα ενισχυμένα κρασιά, ενώ οι γυναίκες επιλέγουν περισσότερο λευκό ή ροζέ. Όσον αφορά στη γεύση, τα γλυκά κόκκινα κρασιά είναι δημοφιλέστερα στις γυναίκες.

Γεωγραφική κατανομή καταναλωτών

Σύμφωνα με στοιχεία της ONS και σχετικές έρευνες καταναλωτικής συμπεριφοράς, τα υψηλότερα ποσοστά κατανάλωσης κρασιού στο ΗΒ καταγράφονται στη νοτιοδυτική και ανατολική Αγγλία¹⁰. Στο Λονδίνο και στα νοτιοδυτικά της χώρας

⁹ <https://www.vinexpo.com/wp-content/uploads/2022/11/WI-for-Wine-Paris-Vinexpo-Paris-Wines-The-battle-of-Generations-UK-Press-Handout.pdf>

¹⁰ [ONS Adult drinking habits in Great Britain](#)

(συγκатаλέγονται στις πιο εύπορες περιοχές) οριακά προτιμάται το κόκκινο κρασί, ενώ τα ξηρά λευκά είναι τα πιο δημοφιλή κρασιά στις υπόλοιπες περιοχές του ΗΒ, ιδιαίτερα στη Σκωτία και στη Βόρεια Αγγλία.

Περιστάσεις Κατανάλωσης

Οι Βρετανοί αγοράζουν κρασί κατά κύριο λόγο για οικιακή κατανάλωση καθώς και για κοινωνικές περιστάσεις. Τα αφρώδη κρασιά καταναλώνονται συνήθως τόσο σε εορταστικές εκδηλώσεις, όσο και κατά το brunch ή το afternoon tea (απογευματινό τσάι). Επιπλέον, σημαντική κατανάλωση κρασιού παρουσιάζει ο κλάδος φιλοξενίας και εστίασης.

Χρώμα και ποικιλίες κρασιού

Το λευκό είναι το πιο δημοφιλές κρασί συνολικά στο ΗΒ, με πρώτες σε προτίμηση τις ποικιλίες Pinot Grigio, Sauvignon Blanc και Chardonnay. Από τις ερυθρές ποικιλίες, οι Malbec, Shiraz και Merlot είναι οι πιο δημοφιλείς, ενώ αυξανόμενη ζήτηση έχουν τα μονοποικιλιακά ερυθρά κρασιά και τα ενισχυμένα κρασιά.

Σημαντική τάση, η οποία διατηρήθηκε και το 2025, είναι η αυξημένη δημοτικότητα του πορτοκαλί κρασιού (orange wine). Μετά την εκρηκτική άνοδο των πωλήσεων του κατά 99% την περίοδο 2023-2024, η κατηγορία συνέχισε να διευρύνει την παρουσία της στη βρετανική αγορά, υποστηριζόμενη από το αυξανόμενο ενδιαφέρον των καταναλωτών για φυσικούς οίνους (natural wines), vegan κρασιά, προϊόντα χαμηλής παρέμβασης και νέες γευστικές εμπειρίες.¹¹

Η ζήτηση για λιγότερο γνωστές, γηγενείς ποικιλίες (indigenous varieties) παρουσιάζει μεγάλη δυναμική στη β/αγορά, η οποία αναμένεται να συνεχιστεί. Η αναβίωση σπάνιων γηγενών ποικιλιών σταφυλιού, αντανakλά την αυξανόμενη εκτίμηση των καταναλωτών κρασιού για αυθεντικές και παλιές ποικιλίες. Μεταξύ των ανερχόμενων σε δημοφιλία βρίσκονται οι ελληνικής προέλευσης ποικιλίες Ξινόμαυρο και Ασύρτικο.

Τιμή έναντι ποιότητας

Η τιμή αποτελεί βασικό κριτήριο για τον μέσο β/καταναλωτή. Οι καταναλωτές με χαμηλό εισόδημα επιλέγουν κρασί με βάση την τιμή και την περιεκτικότητα σε αλκοόλ, ανεξάρτητα από τη χώρα προέλευσης ή την ποιότητα του κρασιού. Οι δύο τελευταίοι παράγοντες λαμβάνονται περισσότερο υπ' όψιν από άτομα με μεσαίο και υψηλότερο εισόδημα.

Ειδικότερα:

¹¹ <https://www.factmr.com/report/3675/orange-wine-market>

Τυπολογία καταναλωτών οίνου στο ΗΒ

Σύμφωνα με την έρευνα Wine Nation της Vinarchy¹²(πρώην Accolade Wines), οι βρετανοί καταναλωτές μπορούν να διακριθούν, ως προς την αγοραστική τους συμπεριφορά, στις κάτωθι κατηγορίες:

1. **NEWBIES** (Νέοι): 24% του συνόλου

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν νέοι καταναλωτές, οι οποίοι αγοράζουν κρασί κυρίως για κοινωνικές εκδηλώσεις. Γνωρίζουν πολύ λίγα για το κρασί και χρειάζονται καθοδήγηση στις επιλογές τους. Αγοράζουν κρασιά συνήθως μία φορά το μήνα και εκτιμάται ότι αντιπροσωπεύουν το 5% της αξίας του off-trade και το 9% του on-trade εμπορίου.

2. **STRONG PROSPECTS** (Με δυνατές προοπτικές): 18% του συνόλου

Οι εν λόγω καταναλωτές έχουν αναπτύξει έντονο ενδιαφέρον για το κρασί και αυτοπροσδιορίζονται ως οινογνώστες. Αγοράζουν κρασί αρκετές φορές την εβδομάδα κυρίως για οικιακή κατανάλωση. Τους αρέσει να διευρύνουν τις γνώσεις τους και να πειραματίζονται. Εκτιμάται ότι αντιπροσωπεύουν το 13% της αξίας των off-trade και το 27% των on-trade πωλήσεων.

3. **OCCASIONALS** (Περιστασιακοί): 18% του συνόλου

Όπως υποδηλώνει το όνομα, προβαίνουν σε κατανάλωση κρασιού σε ειδικές περιπτώσεις. Θεωρούν την ποιότητα του κρασιού σημαντική και φροντίζουν να επιλέγουν κρασί ανάλογα με την περίπτωση, τους επισκέπτες και τα συνοδευόμενα πιάτα. Οι περισσότερες από τις αγορές τους πραγματοποιούνται σε αξιόπιστα καταστήματα που προσφέρουν ποιοτικό κρασί σε καλή τιμή. Αντιπροσωπεύουν περίπου το 5% της αξίας του off-trade και το 6% του on-trade εμπορίου.

4. **ECONOMISERS** (Οικονόμοι): 8% του συνόλου

Οι δαπάνες της εν λόγω κατηγορίας για αγορά κρασιού είναι οι χαμηλότερες συγκριτικά με τις υπόλοιπες, καθώς βασίζουν την επιλογή τους κυρίως στην τιμή και στην προηγούμενη εμπειρία κατανάλωσης. Έχουν λίγη γνώση ή ενδιαφέρον για το κρασί, συνήθως αγοράζουν μία φορά την εβδομάδα, αλλά επιθυμούν να είναι βέβαιοι ότι αγοράζουν καλή ποιότητα για τα χρήματα που δαπανούν (value for money). Αντιπροσωπεύουν περίπου το 5% της αξίας του off-trade και το 2% του on-trade αγοραστικού κοινού.

¹² https://accoladewines.com/wp-content/uploads/2022/02/Accolade_WineReport_2018_Mars_v7_NEW_All-pages_lw.pdf

5. **CONFIDENT ENTHUSIASTS** (Ενθουσιώδεις Λάτρεις): 9% του συνόλου

Το ενδιαφέρον της εν λόγω κατηγορίας για το κρασί είναι υψηλό και διαθέτουν καλού επιπέδου γνώσεις. Συνήθως έχουν αγαπημένα κρασιά και τείνουν προς τις επώνυμες ετικέτες, αλλά παραμένουν αρκετά δεκτικοί στις νέες. Αγοράζουν κρασί για οικιακή κατανάλωση ή για κοινωνικές εκδηλώσεις. Εκτιμάται ότι αντιπροσωπεύουν το 17% της αξίας του off-trade και το 18% του on-trade.

6. **ROUTINERS** (Συνήθεις καταναλωτές): 9% του συνόλου

Το κρασί είναι απαραίτητο αγαθό, σχεδόν σε καθημερινή βάση, αλλά οι δαπάνες τους ανά φιάλη είναι οι χαμηλότερες, μετά τους Economisers και, όπως και οι τελευταίοι, αγοράζουν μόνο κρασιά που έχουν δοκιμάσει, ή των οποίων την προέλευση και την ποικιλία γνωρίζουν. Αντιπροσωπεύουν περίπου το 14% της αξίας του off-trade και το 9% του on-trade.

7. **ENGAGED EXPLORERS** (Ενδιαφερόμενοι Εξερευνητές): 10% του συνόλου

Ως τακτικοί καταναλωτές κρασιού που ενδιαφέρονται να επεκτείνουν τις γνώσεις τους, αγοράζουν κρασί για καθημερινή κατανάλωση ως μέρος των τακτικών αγορών τους, τόσο από φυσικά καταστήματα όσο και από το διαδίκτυο. Είναι δεκτικοί σε συμβουλές και προτάσεις των ειδικών και απολαμβάνουν να ανακαλύπτουν νέες ετικέτες. Αντιπροσωπεύουν το 17% της αξίας του off-trade και το 18% του on-trade.

8. **EXPERTS** (Ειδήμονες): 4% του συνόλου

Ειδήμονες καθώς γνωρίζουν καλά όλους τους τύπους κρασιού και τείνουν να αποθηκεύουν φιάλες κρασιού από αγορές σε εξειδικευμένα καταστήματα. Κατά καιρούς, αν τους προσελκύσει κάποια νέα και ενδιαφέρουσα για τις προτιμήσεις τους ετικέτα, αγοράζουν κρασί από καταστήματα τροφίμων. Αντιπροσωπεύουν το 23% της αξίας του off-trade και το 12% του on-trade.

Σύγχρονες τάσεις

Η τυπολογία της ανωτέρω έρευνας Wine Nation εξακολουθεί να αποτελεί χρήσιμο εργαλείο κατανόησης της αγοράς, ωστόσο, πρόσφατες έρευνες στην καταναλωτική συμπεριφορά ανέδειξαν νέες τάσεις και ομάδες καταναλωτών με βάση επιπλέον χαρακτηριστικά. Ενδεικτικά, παρουσιάζονται ως ακολούθως:

1. Explorers / Discovery Seekers (Αναζητητές νέων εμπειριών)

Πρόκειται για καταναλωτές που αναζητούν νέες χώρες προέλευσης, λιγότερο γνωστές ποικιλίες και εναλλακτικά στυλ οίνου. Εμφανίζουν αυξημένο ενδιαφέρον για natural wines, orange wines, βιολογικούς οίνους και νέες οινοπαραγωγικές χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας. Είναι πρόθυμοι να δοκιμάσουν νέες ετικέτες και

επηρεάζονται από εξειδικευμένα μέσα ενημέρωσης, sommeliers και διαδικτυακές αξιολογήσεις.

2. Premium Value Seekers (Αναζητητές ποιότητας και αξίας)

Δεν επιλέγουν απαραίτητα τα φθηνότερα προϊόντα, αλλά αναζητούν την καλύτερη δυνατή σχέση ποιότητας-τιμής. Δίνουν έμφαση στην αυθεντικότητα, την προέλευση, την ποιότητα και την οινική εμπειρία, παραμένοντας παράλληλα ευαίσθητοποιημένοι ως προς τις τιμές.

3. Moderators / Mindful Drinkers (Συνειδητοποιημένοι καταναλωτές)

Η κατηγορία αυτή έχει ενισχυθεί σημαντικά μετά το 2020, υιοθετεί τη λογική «drink less, drink better», καταναλώνοντας μικρότερες ποσότητες αλκοόλ, αλλά επιλέγοντας προϊόντα υψηλότερης ποιότητας. Παράλληλα, δείχνουν αυξημένο ενδιαφέρον για τα θέματα υγείας, ευεξίας, χαμηλότερου αλκοολικού βαθμού κρασί και υπεύθυνης κατανάλωσης.

4. Convenience & Omnichannel Consumers (Καταναλωτές πολλαπλών καναλιών)

Πρόκειται για καταναλωτές που συνδυάζουν φυσικά και ηλεκτρονικά δίκτυα αγορών. Αγοράζουν κρασιά, τόσο από σουπερ μάρκετ και εξειδικευμένα καταστήματα, όσο και από ηλεκτρονικά καταστήματα, αξιοποιώντας κριτικές χρηστών (influencers /content creators), διαδικτυακές αξιολογήσεις και ψηφιακό περιεχόμενο πριν από την τελική τους επιλογή.

5. Affluent Older Consumers (Οικονομικά εύρωστοι καταναλωτές μεγαλύτερης ηλικίας)

Οι καταναλωτές ηλικίας άνω των 65 ετών αποτελούν μία από τις πλέον σημαντικές ομάδες για την αγορά οίνου του ΗΒ. Διαθέτουν υψηλότερα επίπεδα οικονομικής ασφάλειας και σταθερό διαθέσιμο εισόδημα, ενώ συνεχίζουν να δαπανούν σημαντικά ποσά για τρόφιμα, ποτά και γαστρονομικές εμπειρίες. Η ομάδα αυτή παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για premium οίνους και προϊόντα υψηλής ποιότητας.

Γ.3 Προοπτικές στην εξέλιξη της ζήτησης

Κορύφωση ζήτησης προϊόντων ανώτερης τιμολογιακής κατηγορίας (peak premiumization)

Η πανδημία COVID-19 συνέβαλε σημαντικά στην αύξηση της οικιακής κατανάλωσης κρασιών ανώτερης τιμολογιακής κατηγορίας (premiumization), η οποία παραμένει μέχρι σήμερα δημοφιλής, ευνοώντας κυρίως το αφρώδες κρασί¹³. Η αγορά κρασιού στο ΗΒ το 2025 βιώνει μια σημαντική αλλαγή ως προς την ανώτερη τιμολογιακή κατηγορία, με τους καταναλωτές να ξοδεύουν περισσότερα χρήματα για μια φιάλη ποιοτικού κρασιού.

¹³ <https://www.theiwsr.com/key-trends-for-wine-in-2023-and-beyond/>

¹⁴ <https://www.thedrinksbusiness.com/2025/01/have-we-reached-peak-premiumisation/>

Η εν λόγω αλλαγή καθοδηγείται από 3 παραμέτρους:

- α) στροφή σε πιο υγιεινές διατροφικά επιλογές,
- β) αλλαγή στη φορολόγηση του αλκοόλ,
- γ) διαχωρισμός αγοράς σε καταναλωτές που αναζητούν τις προσφορές και σε αυτούς που αναζητούν την ποιότητα.

Επιπτώσεις του Brexit

Το Brexit δεν φαίνεται να έχει επηρεάσει αρνητικά τις εισαγωγές ευρωπαϊκών κρασιών προς όφελος κρασιών τρίτων χωρών (Βλ.Κεφάλαιο Δ. Εξωτερικό Εμπόριο).

Αύξηση της ζήτησης για εναλλακτικές χωρίς ή με χαμηλό ποσοστό αλκοόλ (No and Low)

Γενικά, παρατηρείται αξιοσημείωτη αύξηση της ζήτησης για ποτά χωρίς ή με χαμηλό ποσοστό αλκοόλ στο ΗΒ, η οποία επηρεάζει και την αγορά κρασιού. Η τάση της μέτριας κατανάλωσης αλκοόλ αυξήθηκε από το 2022 και αναμένεται να αποκτήσει ακόμη μεγαλύτερη δυναμική μέχρι το 2030. Στοιχεία πρόσφατης έρευνας έδειξαν αύξηση του ποσοστού των β/καταναλωτών που ακολουθούν την εν λόγω τάση από 29% το 2022 σε 38% το 2024.¹⁵ Το 2025 η κατανάλωση χαμηλού και χωρίς αλκοόλ ποτών (No and Low) ανήλθε σε αξία σε νέα υψηλά επίπεδα, ανερχόμενη σε 413 εκατ. λίρες. Η δε τάση «sober curious movement»¹⁶ επηρέασε πάνω από τους μισούς β/καταναλωτές του no and low alcohol. Ωστόσο, τρεις στους δέκα καταναλωτές εξακολουθούν να θεωρούν τα κρασιά χαμηλού/χωρίς αλκοόλ ως υποδεέστερης ποιότητας, πιθανότατα βάσει προηγούμενων εμπειριών, γεγονός που υπογραμμίζει την ανάγκη βελτίωσης της εν λόγω κατηγορίας. Η ζήτηση για ποτά χαμηλής περιεκτικότητας σε αλκοόλ και για μη αλκοολούχα ποτά αναμένεται να αυξηθεί άνω του 10% ετησίως κατά την επόμενη δεκαετία¹⁷.

Η βιωσιμότητα επηρεάζει την αγοραστική συμπεριφορά

Το ενδιαφέρον των β/καταναλωτών σχετικά με τις πρακτικές βιωσιμότητας που εφαρμόζουν οι οινοπαραγωγοί κατά την καλλιέργεια και συγκομιδή των σταφυλιών, καθώς και για την προστασία του περιβάλλοντος γενικότερα, βαίνει αυξανόμενο. Ως εκ τούτου, οι παραγωγοί που υιοθετούν βιώσιμες πρακτικές παραγωγής (βιολογική καλλιέργεια) και συσκευασίας, έχουν μεγαλύτερη απήχηση στους εγχώριους καταναλωτές, ιδίως δε όταν οι πρακτικές τους είναι πρωτοπόρες στον εν λόγω τομέα (π.χ. συσκευασία από βιώσιμα υλικά π.χ όπως φλούδες σταφυλιού).

¹⁵ <https://www.portmangroup.org.uk/yougov-survey-shows-more-people-drinking-low-and-no-alcohol-alternatives-than-ever-before-with-young-adults-still-the-biggest->

¹⁶ <https://drinkaware.ie/advice/sober-curious-and-mindful-drinking/>

¹⁷ <https://www.factmr.com/report/4532/non-alcoholic-wine-market>

Τάσεις συσκευασίας

Οι εναλλακτικές μορφές συσκευασίας (χάρτινες συσκευασίες, ανακυκλώσιμα υλικά) είναι δημοφιλείς στο ΗΒ και ιδιαίτερα σε νεότερους σε ηλικία καταναλωτές. Ειδικότερα, άνω του 10% των καταναλωτών ηλικίας 18-34 ετών έχουν αγοράσει κρασί σε συσκευασία από χαρτί, ποσοστό διπλάσιο από εκείνο του μέσου β/καταναλωτή και τριπλάσιο των καταναλωτών ηλικίας 55 ετών και άνω¹⁸. Τέλος, το **κρασί σε μικρές συσκευασίες (κυρίως φιάλη 187ml)** κερδίζει έδαφος στη β/αγορά, και διατίθεται ως ξεχωριστή κατηγορία σε πολλά σούπερ μάρκετ, καθώς ακολουθεί την τάση χαμηλής κατανάλωσης αλκοόλ της νεότερης γενιάς. Επίσης, η ζήτηση των **κρασιών σε κουτί από αλουμίνιο (canned wine)** είναι ανοδική, καθώς αυτές οι εν λόγω συσκευασίες προσφέρονται, τόσο ως μέσο για τον περιορισμό της πρόσληψης αλκοόλ, όσο και για περιβαλλοντικούς λόγους.

Προβλέψεις για μελλοντική ζήτηση και τάσεις

Σύμφωνα με έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2022)¹⁹, η κατανάλωση όλων των κατηγοριών κρασιού αναμένεται να αυξηθεί το 2026. Το τμήμα της αγοράς που αφορά στον αφρώδη οίνο αναμένεται ότι θα παρουσιάσει την ταχύτερη ανάπτυξη (προβλεπόμενος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης 4,7%), ενώ παρόμοια αύξηση εκτιμάται ότι θα παρουσιάσουν και οι πωλήσεις κόκκινου (4,6%) και λευκού κρασιού (4,5%). Αναφορικά με την αγορά του ΗΒ συνοπτικά, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

- **Υψηλή ποιότητα έναντι ποσότητας:**

Παρά τη μείωση του αριθμού των καταναλωτών κρασιού, παρατηρείται στροφή των β/καταναλωτών προς ποιοτικότερα και ακριβότερα προϊόντα, με τις premium κατηγορίες να αναμένεται ότι θα συνεχίσουν να αναπτύσσονται.

- **Βιωσιμότητα & Διαφάνεια:**

Οι καταναλωτές που δίνουν έμφαση στη βιωσιμότητα προτιμούν ολόενα και περισσότερο βιολογικά, βιοδυναμικά και βιώσιμα παραγόμενα κρασιά. Παράλληλα, αυξάνεται η σημασία της διαφάνειας ως προς την προέλευση, τις μεθόδους παραγωγής και τις πιστοποιήσεις των προϊόντων, ενώ προωθείται η υιοθέτηση πιο βιώσιμων μορφών συσκευασίας, όπως ελαφρύτερες γυάλινες φιάλες, χάρτινες συσκευασίες και επαναγεμιζόμενα δοχεία.

- **Μετριοπαθής κατανάλωση (Moderation Trend):**

Η αυξανόμενη έμφαση στη συνειδητή κατανάλωση ενισχύει τη ζήτηση για κρασιά χαμηλής ή μηδενικής περιεκτικότητας σε αλκοόλ και για μη αλκοολούχα κοκτέιλ, ιδιαίτερα μεταξύ των νεότερων καταναλωτών, περιορίζοντας τη συνολική κατανάλωση επιτραπέζιου οίνου.

¹⁸ [The consumer drivers shaping the UK wine market in 2022- Wine Intelligence](#)

¹⁹ Πηγή: The Food and Beverage Market Entry Handbook: UNITED KINGDOM, EC (REA), 2022

- **Ενίσχυση της εγχώριας παραγωγής και των λευκών οίνων:**

Η β/οινοπαραγωγή κατέγραψε εξαιρετικές επιδόσεις το 2025, με τη συγκομιδή να συγκαταλέγεται μεταξύ των μεγαλύτερων και ποιοτικότερων που έχουν καταγραφεί. Παράλληλα, η παραγωγή λευκών οίνων σημείωσε ιδιαίτερα ισχυρή άνοδο, αντανakλώντας τη δυναμική ανάπτυξη του κλάδου των αγγλικών και ουαλικών οίνων

- **Αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων από τους καταναλωτές:**

Οι καταναλωτές αξιοποιούν ολοένα και περισσότερο ψηφιακά εργαλεία, όπως εφαρμογές κρασιού, πλατφόρμες εικονικής γευσιγνώσας και ετικέτες επαυξημένης πραγματικότητας (AR), προκειμένου να αποκτούν αναλυτικότερες πληροφορίες για τα προϊόντα και να λαμβάνουν πιο ενημερωμένες αγοραστικές αποφάσεις.

- **Βασικοί Παράγοντες της Αγοράς:**

- **Οικονομικές Πιέσεις:**

Η συγκρατημένη καταναλωτική εμπιστοσύνη και οι αυξανόμενες τιμές των οινικών προϊόντων και αλκοολούχων ποτών περιορίζουν τη ζήτηση και τις καταναλωτικές δαπάνες.

- **Αλλαγές στον Φόρο Αλκοόλ:**

Από την 1η Φεβρουαρίου 2025 τέθηκε σε πλήρη εφαρμογή το νέο καθεστώς φορολόγησης του αλκοόλ, με αποτέλεσμα την αύξηση της φορολογικής επιβάρυνσης και των τιμών των κρασιών με υψηλή περιεκτικότητα σε αλκοόλη.

- **Ηλικιακές Μετατοπίσεις:**

Οι νεότερες ηλικιακές ομάδες (Γενιά Z και Millennials) απομακρύνονται σταδιακά από τις παραδοσιακές καταναλωτικές συνήθειες γύρω από το κρασί, στρεφόμενες προς τις craft μπύρες, τα κοκτέιλ και τα ποτά χαμηλής ή μηδενικής περιεκτικότητας σε αλκοόλ.

- **Προέλευση και Αυθεντικότητα:**

Οι καταναλωτές αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία στην προέλευση και στα χαρακτηριστικά βιωσιμότητας ενός κρασιού.

Δ. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Δ.1 Ανάλυση εξαγωγών- εισαγωγών

Εξαγωγές

Όπως παρατηρείται στον Πίνακα 7 και στο Γράφημα 1, το 2025 το ΗΒ εξήγαγε κρασί αξίας 372,7 εκ. λιρών (20,83 χιλ. τόνους). Οι εξαγωγές αφορούσαν κυρίως σε ήρεμο εμφιαλωμένο κρασί (83% της αξίας ή 309,6 εκ. λίρες), με τα αφρώδη κρασιά να συνεισφέρουν μόνο στο 13,67% της συνολικής αξίας (50,9 εκ. λίρες).

Πίνακας 7: ΗΒ – Εξαγωγές κρασιού [2204], Εξαψήφια ανάλυση

	2024		2025		ΜΕΤΑΒΟΛΗ		ΜΕΡΙΔΙΟ 2025	
	ΑΞΙΑ (£)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (kg)	ΑΞΙΑ (£)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (kg)	ΑΞΙΑ (%)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (%)	ΑΞΙΑ (%)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (%)
220410 Αφρώδες	52.333.035	1.845.280	50.945.594	2.245.189	-2,65	21,67	13,67%	10,78%
220421 Άλλο Εμφιαλωμένο	324.289.883	18.314.123	309.637.508	17.807.349	-4,52	-2,77	83,08%	85,50%
220422 Κρασί σε συσκευασία > 2 l - <= 10 l	5.428.558	131.881	10.037.919	111.730	84,91	-15,28	2,69%	0,54%
220429 Κρασί σε συσκευασία > 10 l	1.922.439	566.091	1.788.452	653.183	-6,97	15,38	0,48%	3,14%
ΣΥΝΟΛΟ	384.258.852	20.884.823	372.688.634	20.826.539	-3,01	-0,28	100	100

ΠΗΓΗ: UK HMRC, Επεξεργασία ΓΟΕΥ Λονδίνου

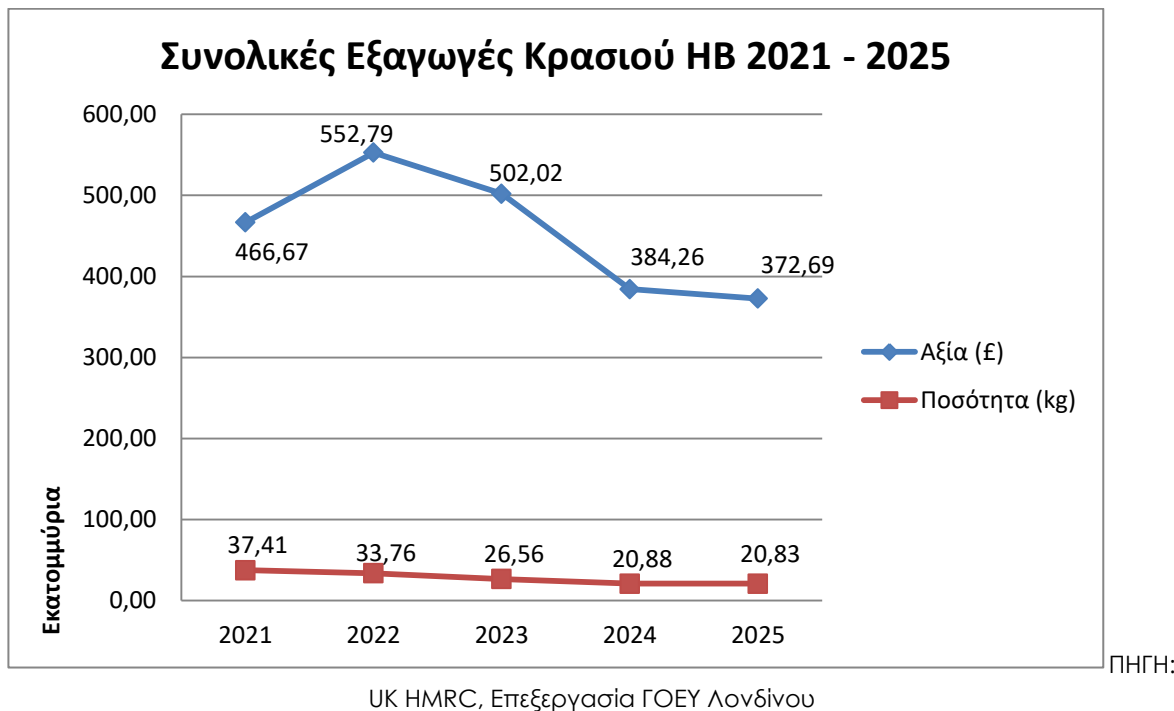
Η αξία των συνολικών εξαγωγών κρασιού του ΗΒ μειώθηκε κατά 3% (11,6 εκ λίρες) σε σχέση με το προηγούμενο έτος, ενώ σε ποσότητα παρέμειναν στα ίδια επίπεδα (Γράφημα 1).

Σημειώνεται ότι μόνο το 9% περίπου της β/παραγωγής κρασιού κατευθύνεται σε εξαγωγές²⁰, με το συντριπτικό ποσοστό της παραγωγής να εξακολουθεί να απορροφάται από την εγχώρια αγορά.

²⁰ Wine GB 2025 Industry Report

Γράφημα 1: ΗΒ- Εξαγωγές Κρασιού [2204], 2020 – 2025

Εξαγωγές ανά χώρα

Οι 5 κορυφαίοι εξαγωγικοί προορισμοί του ΗΒ το 2025 ήταν: το Χονγκ Κονγκ (25,86% της συνολικής αξίας των εξαγωγών), οι ΗΠΑ (17%), η Σιγκαπούρη (9%), η Ιρλανδία (8,4%) και η Γαλλία (8,2%). (Πίνακας 8)

Πίνακας 8: ΗΒ – Εξαγωγές Κρασιού [2204], 2025 – ΧΩΡΕΣ

	ΧΩΡΑ	ΑΞΙΑ (£)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (Kg)	Μερίδιο ΑΞΙΑ (%)	Μερίδιο ΠΟΣΟΤΗΤΑ (%)
1	Χονγκ Κονγκ	96.393.147	719.986	25,86%	3,46%
2	Ηνωμένες Πολιτείες	63.387.824	458.743	17,01%	2,20%
3	Σιγκαπούρη	33.953.972	202.978	9,11%	0,97%
4	Ιρλανδία	31.466.529	10.233.810	8,44%	49,14%
5	Γαλλία	30.627.848	1.038.043	8,22%	4,98%
6	Ταϊβάν	15.179.354	85.072	4,07%	0,41%
7	Βέλγιο	14.048.060	98.079	3,77%	0,47%
8	Ιαπωνία	13.595.170	405.469	3,65%	1,95%
9	Ελβετία	13.039.240	68.350	3,50%	0,33%
10	Δανία	5.472.268	163.335	1,47%	0,78%
	Άλλες	55.525.222	7.352.674	14,90%	35,31%
	ΣΥΝΟΛΟ	372.688.634	20.826.539	100	100

ΠΗΓΗ: UK HMRC, Επεξεργασία ΓΟΕΥ Λονδίνου

Εισαγωγές

Το ΗΒ αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους εισαγωγείς κρασιού παγκοσμίως (3^η θέση με βάση την ποσότητα το 2025), λόγω της μικρής εγχώριας παραγωγής και της αυξημένης ζήτησης για εισαγόμενο και ανώτερης ποιότητας κρασί (Πίνακας 9).

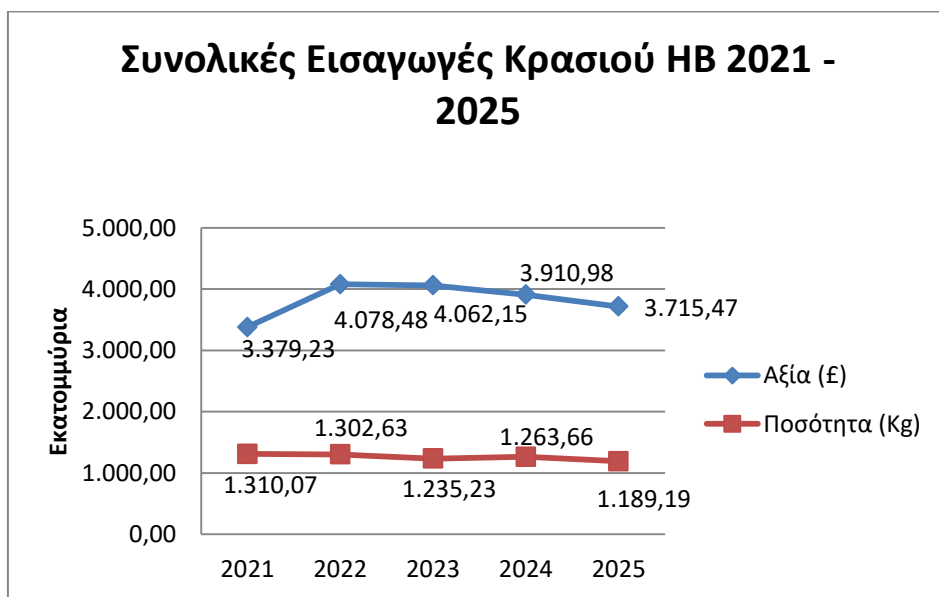
Πίνακας 9: ΗΒ – Εισαγωγές κρασιού-Παγκόσμια κατάταξη 2025

A/A	ΧΩΡΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ 1000 HL
	ΣΥΝΟΛΟ	9
1	Γερμανία	12 864
2	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής	12 009
3	Ηνωμένο Βασίλειο	11 868
4	Γαλλία	5 302
5	Καναδάς	3 653
6	Ολλανδία	3 347
7	Βέλγιο	2 991
8	Ιαπωνία	2 338
9	Ιταλία	2 289
10	Πορτογαλία	2 106

Πηγή: [OIV Statistics Database](#), 2025

Το 2025, η συνολική αξία των εισαγωγών κρασιού του ΗΒ ανήλθε σε 3,7 δισ.λίρες μειωμένη κατά 5% σε σχέση με το προηγούμενο έτος σε αξία (3,9 δισ.λίρες) και 5,9% σε ποσότητα (1,19 εκ. τόνοι) (Γράφημα 2).

Γράφημα 2: ΗΒ-Εισαγωγές κρασιού [2204], 2020 – 2025

Πηγή: UK Πηγή: UK HMRC, Επεξεργασία ΓΟΕΥ Λονδίνου

Τα κρασιά προέλευσης των χωρών της Ε.Ε. κυριαρχούν στις εισαγωγές κρασιού του ΗΒ με ποσοστό 75,2% της αξίας (2,8 δισ.λίρες), έναντι 24,8% (920 εκ.λίρες) των κρασιών εκτός Ε.Ε. (57,3% έναντι 42,7% σε ποσοτικούς όρους).

Ωστόσο, το 2025 η αξία των εισαγωγών κρασιού από χώρες Ε.Ε. μειώθηκε κατά 4% και η εισαγόμενη ποσότητα κατά 2,7% σε σχέση με το 2024.

Πτωτική πορεία σημείωσαν και οι εισαγωγές κρασιού από χώρες εκτός Ε.Ε., κατά 7,9% σε αξία και 9,9% σε ποσότητα σε σχέση με το 2024.(Πίνακας 10).

Πίνακας 10: ΗΒ-Εισαγωγές κρασιού [2204], 2024-2025

ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ	2024		2025		ΜΕΤΑΒΟΛΗ (%) 2025/2024		ΜΕΡΙΔΙΟ 2025 (%)	
	ΑΞΙΑ (£)	ΒΑΡΟΣ (KG)	ΑΞΙΑ (£)	ΒΑΡΟΣ (KG)	ΑΞΙΑ	ΒΑΡΟΣ	ΑΞΙΑ	ΒΑΡΟΣ
Ε.Ε.	2.911.955.504	700.640.144	2.794.932.598	681.824.522	-4,02%	-2,68%	75,22	57,33
Εκτός Ε.Ε.	999.023.655	563.015.384	920.538.618	507.367.221	-7,86%	-9,88%	24,78	42,67
ΣΥΝΟΛΟ	3.910.979.159	1.263.655.528	3.715.471.216	1.189.191.743	-5%	-5,9%	100	100

Πηγή: UK HMRC, Επεξεργασία ΓΟΕΥ Λονδίνου

Εισαγωγές ανά χώρα

Το 2025, η Γαλλία εξακολούθησε να είναι ο σημαντικότερος προμηθευτής κρασιού του ΗΒ (1,19 δισ. λίρες), αντιπροσωπεύοντας σχεδόν το 1/3 του συνόλου της αξίας των εισαγωγών (32%), ακολουθούμενη από την Ιταλία (20%) και την Ισπανία (7,7%). Εκτός Ε.Ε., οι μεγαλύτεροι προμηθευτές κρασιού του ΗΒ ήταν: η Αυστραλία (5,76%), η Νέα Ζηλανδία (5,74%) και η Χιλή (3,8%).

Η Ελλάδα το 2025 κατέλαβε την 16η θέση (£6,15 δις) στην κατάταξη των χωρών από τις οποίες εισήγαγε κρασί το ΗΒ, έναντι 20ης το 2024, αυξάνοντας το μερίδιο των ελληνικών κρασιών στη β/αγορά (0,17%).

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα 11, η μέση μοναδιαία αξία των κρασιών από τις χώρες Ε.Ε. υπολογίζεται σε 4,16 λίρες ανά κιλό, έναντι 1,77 λίρες ανά κιλό για τα κρασιά που προέρχονται από τρίτες χώρες.

Ως προς την Ελλάδα, η μέση μοναδιαία αξία του κρασιού που εξήχθη στο ΗΒ το 2025, τοποθετείται πάνω από τον συνολικό μέσο όρο (4,19 έναντι 3,12 λίρες ανά κιλό) και αρκετά υψηλότερα από άλλες μεσογειακές χώρες, όπως η Ιταλία (3,01 λίρες) και η Ισπανία (2,77 λίρες).

Πίνακας 11: ΗΒ – Εισαγωγές κρασιού [2204], 2025– ΧΩΡΕΣ

	ΧΩΡΑ	ΑΞΙΑ (£)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (Kg)	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΞΙΑΣ	ΜΕΣΗ ΑΞΙΑ (£/kg)
1	Γαλλία	1.190.466.766	146.706.173	32,04%	8,11
2	Ιταλία	750.775.920	249.230.321	20,21%	3,01
3	Ισπανία	286.070.255	103.318.215	7,70%	2,77
4	Βέλγιο	283.618.899	84.787.056	7,63%	3,35
5	Αυστραλία	214.055.097	158.945.138	5,76%	1,35
6	Νέα Ζηλανδία	213.351.656	78.532.270	5,74%	2,72
7	Χιλή	142.085.100	97.549.260	3,82%	1,46
8	Γερμανία	132.340.794	57.095.637	3,56%	2,32
9	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής	125.685.621	55.141.262	3,38%	2,28
10	Νότια Αφρική	112.467.790	70.459.267	3,03%	1,60
11	Πορτογαλία	80.086.645	21.180.244	2,16%	3,78
12	Αργεντινή	78.047.955	40.296.727	2,10%	1,94
13	Ολλανδία	29.941.654	9.544.996	0,81%	3,14
14	Ελβετία	16.360.972	55.290	0,44%	295,91
15	Δανία	10.696.054	24.595	0,29%	434,89
16	Ελλάδα	6.154.429	1.468.971	0,17%	4,19
17	Ουγγαρία	5.992.237	4.143.732	0,16%	1,45
18	Αυστρία	5.455.741	847.622	0,15%	6,44
19	Ιρλανδία	5.402.128	1.081.475	0,15%	5,00
20	Μολδαβία	4.261.459	4.379.386	0,11%	0,97
	Άλλες	22.154.044	4.404.106	0,60%	5,03
	ΣΥΝΟΛΟ	3.715.471.216	1.189.191.743	100,%	3,12
	ΕΕ	2.794.932.598	681.824.522	75,22	4,16
	Εκτός ΕΕ	920.538.618	507.367.221	24,78	1,77

Πηγή: UK HMRC, Επεξεργασία ΓΟΕΥ Λονδίνου

Ανάλυση εισαγωγών κρασιού του ΗΒ ανά εξαψήφιο κωδικό Σ.Ο.

Όπως παρατηρείται στον Πίνακα 12, το 2025, τα ήρεμα εμφιαλωμένα κρασιά [220421] κατέλαβαν το 59,22%, των συνολικών εισαγωγών κρασιού του ΗΒ, ακολουθούμενα από τα αφρώδη [220410] (26,62%), τα κρασιά σε συσκευασίες άνω των 10 λίτρων [220429] (13,14%) και, τέλος, τα κρασιά σε συσκευασίες 2-10 λίτρων [220422] (0,98%).

Αξίζει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι, σε ποσοτικούς όρους, το 33,14% των συνολικών εισαγόμενων ποσοτήτων κρασιού εισήχθη στο ΗΒ σε συσκευασίες άνω των 10 λίτρων (εμφιάλωση στο ΗΒ).

Η αξία των εισαγωγών ανά κατηγορία κατέγραψε, σε σχέση με το προηγούμενο έτος, μείωση σε όλες τις επιμέρους κατηγορίες, με τη μεγαλύτερη να παρατηρείται στην κατηγορία των συσκευασιών 2-10L(15,12%) και >10L (7,72%). Επιπλέον, στις ίδιες κατηγορίες, σημειώθηκε μείωση και στις ποσότητες κατά 18,75% και 11,05% αντίστοιχα.

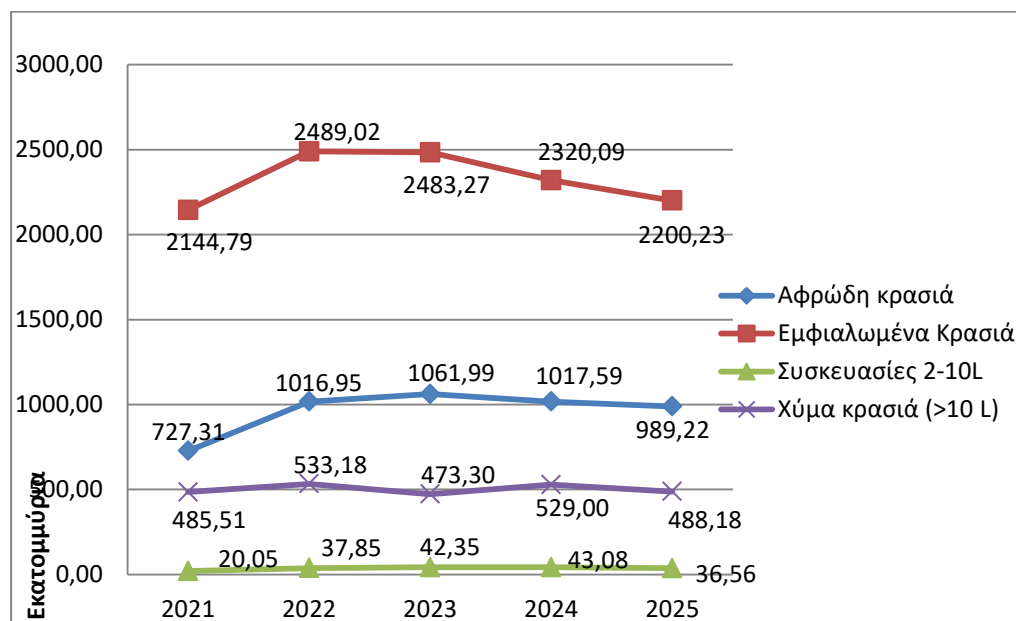
Πίνακας 12: HB – Εισαγωγές κρασιού [2204], εξαψήφια ανάλυση

	2024		2025		ΜΕΤΑΒΟΛΗ (%)		ΜΕΡΙΔΙΟ (%) 2025	
	ΑΞΙΑ (£)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (kg)	ΑΞΙΑ (£)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (kg)	ΑΞΙΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΑΞΙΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ
220410 Αφρώδες	1.017.590.022	166.899.092	989.217.971	166.807.962	-2,79	-0,05	26,62	13,20
220421 Άλλο Εμφιαλωμένο	2.320.091.259	603.161.812	2.200.230.785	585.058.636	-5,17	-3	59,22	46,30
220422 Κρασί σε συσκευασία > 2 l - <= 10 l	43.076.452	22.284.879	36.562.221	18.106.061	-15,12	-18,75	0,98	1,43
220429 Κρασί σε συσκευασία > 10 l	529.001.925	470.798.896	488.178.377	418.763.974	-7,72	-11,05	13,14	33,14
ΣΥΝΟΛΟ	3.910.979.159	1.263.655.528	3.715.471.216	1.189.191.743	-5,00	-5,9	100	100

Πηγή: UK HMRC, Επεξεργασία ΓΟΕΥ Λονδίνου

Στα ακόλουθα Γραφήματα αποτυπώνεται η εξέλιξη των β/εισαγωγών (αξία & ποσότητα) την περίοδο 2021-2025 ανά εξαψήφιο κωδικό(Γράφημα 3 και 4)και ανά μεμονωμένο κωδικό (Γραφήματα 5-8).

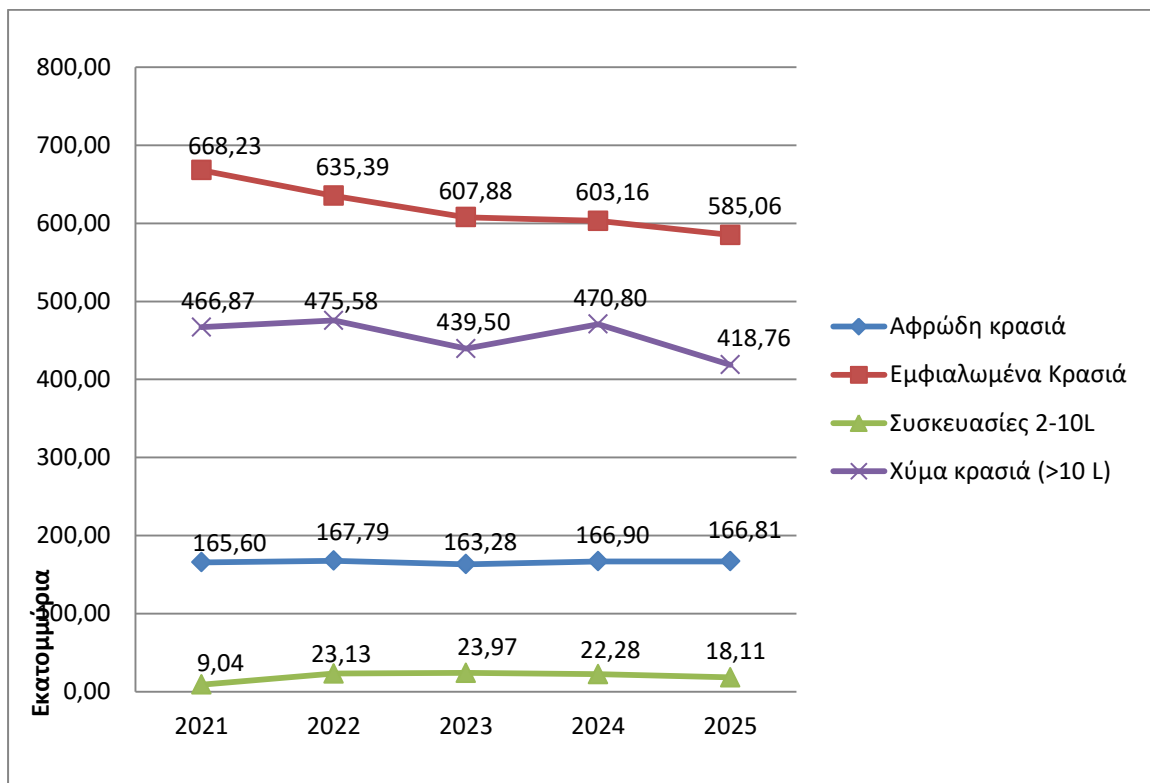
Γράφημα 3: HB - Αξία εισαγόμενων κρασιών ανά εξαψήφιο κωδικό Σ.Ο., (2021 – 2025)

Πηγή: UK HMRC, Επεξεργασία ΓΟΕΥ Λονδίνου

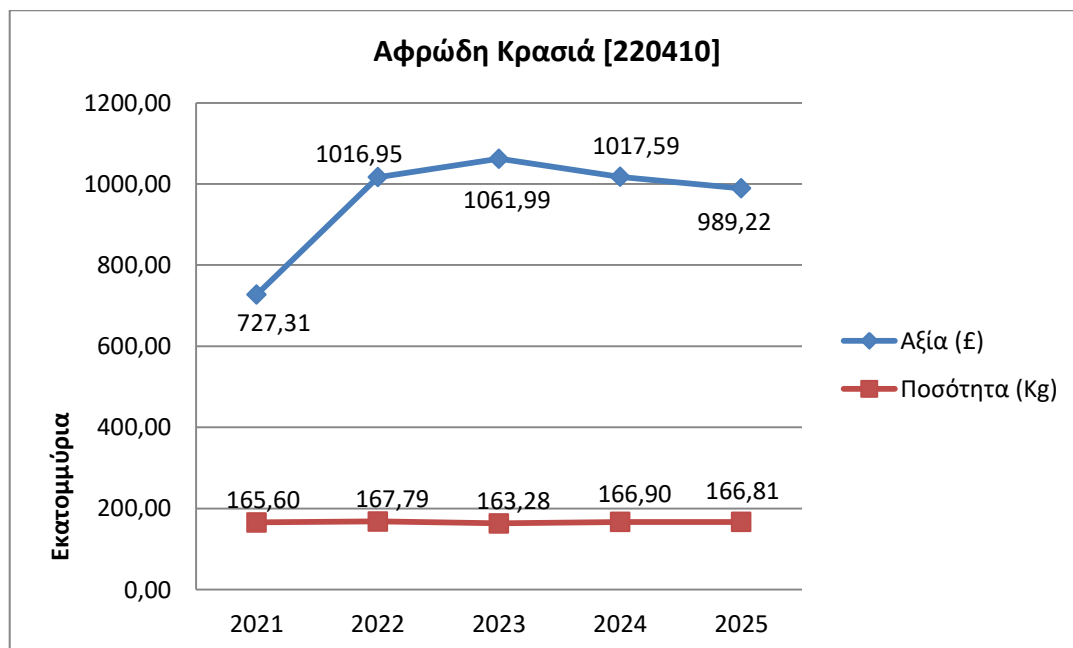

Γράφημα 4: ΗΒ – Ποσότητα εισαγόμενων κρασιών ανά εξαψήφιο κωδικό Σ.Ο., (2021 – 2025)

Πηγή: UK HMRC, Επεξεργασία ΓΟΕΥ Λονδίνου

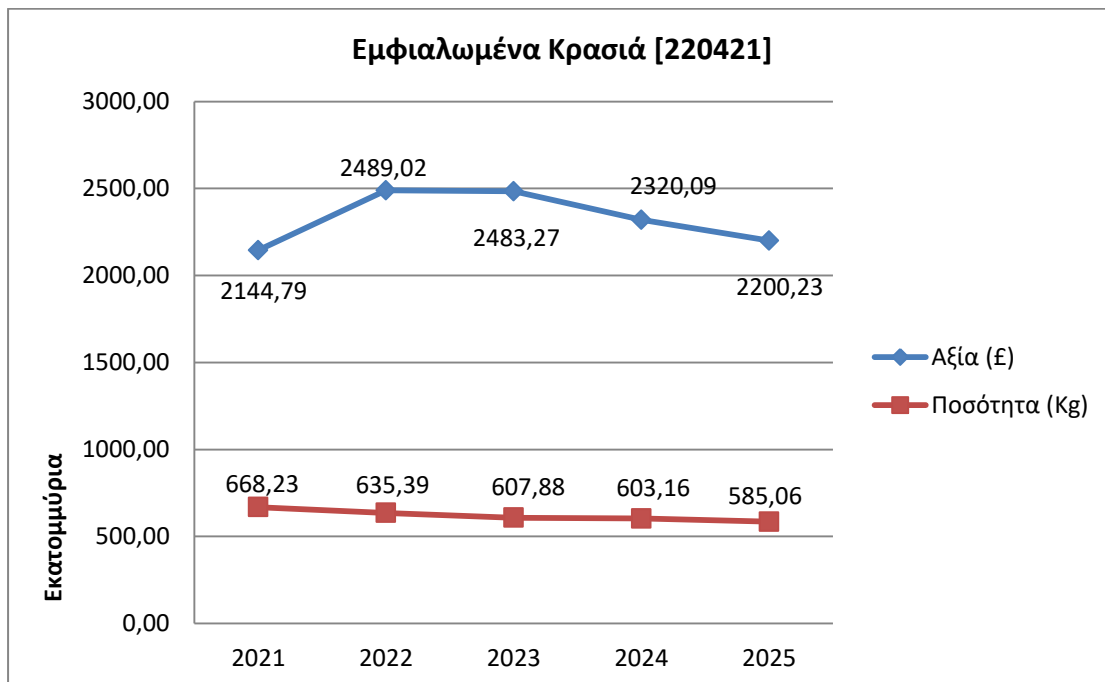
Γράφημα 5: ΗΒ - Εισαγωγές αφρώδους κρασιού [220410], σε αξία και ποσότητα, (2021-2025)

Πηγή: UK HMRC, Επεξεργασία ΓΟΕΥ Λονδίνου

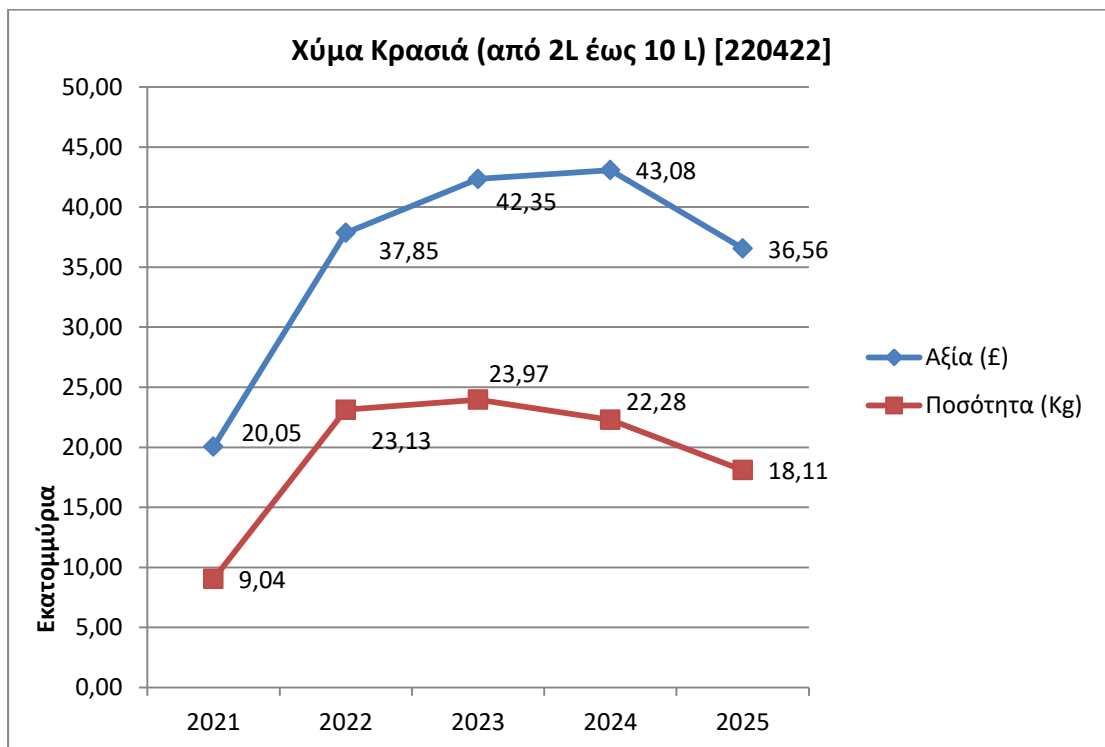

Γράφημα 6: ΗΒ - Εισαγωγές άλλων εμφιαλωμένων [220421] σε αξία και ποσότητα, (2021-2025)

Πηγή: UK HMRC, Επεξεργασία ΓΟΕΥ Λονδίνου

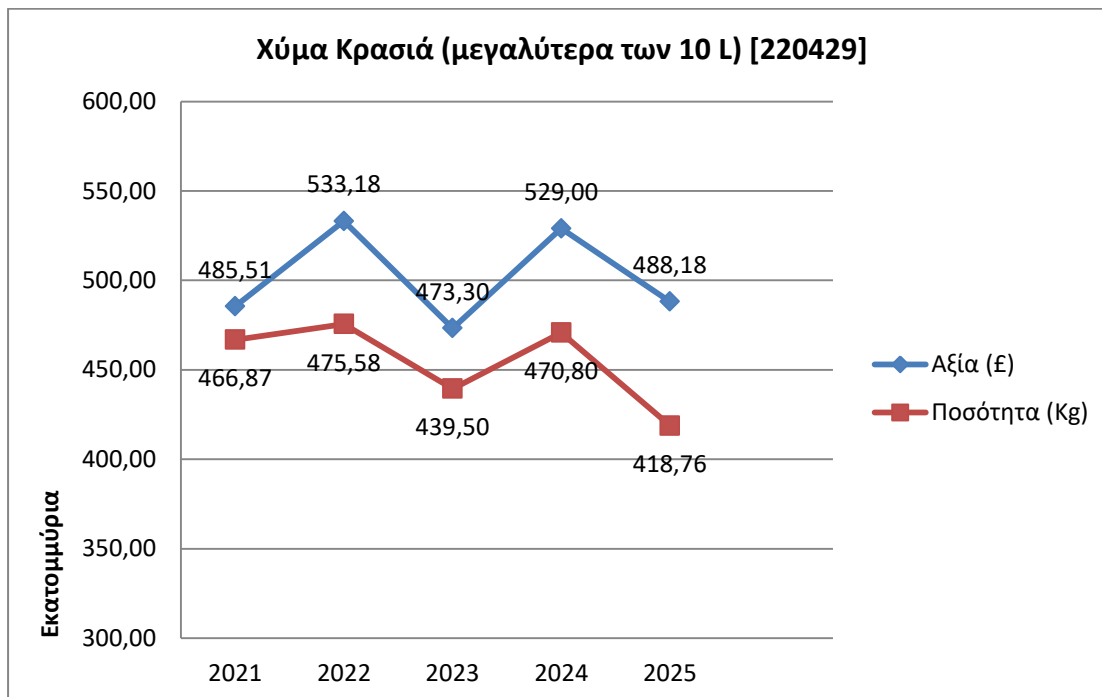
Γράφημα 7: ΗΒ- Εισαγωγές κρασιών σε συσκευασίες 2 έως 10 λίτρων, [220422], 2021-2025, σε αξία και ποσότητα

Πηγή: UK HMRC, Επεξεργασία ΓΟΕΥ Λονδίνου

Γράφημα 8: ΗΒ - Εισαγωγές κρασιών σε συσκευασίες άνω των 10 λίτρων [220429], 2021-2025, σε αξία και ποσότητα

Πηγή: UK HMRC, Επεξεργασία ΓΟΕΥ Λονδίνου

Ανάλυση εισαγωγών κρασιού από την Ελλάδα

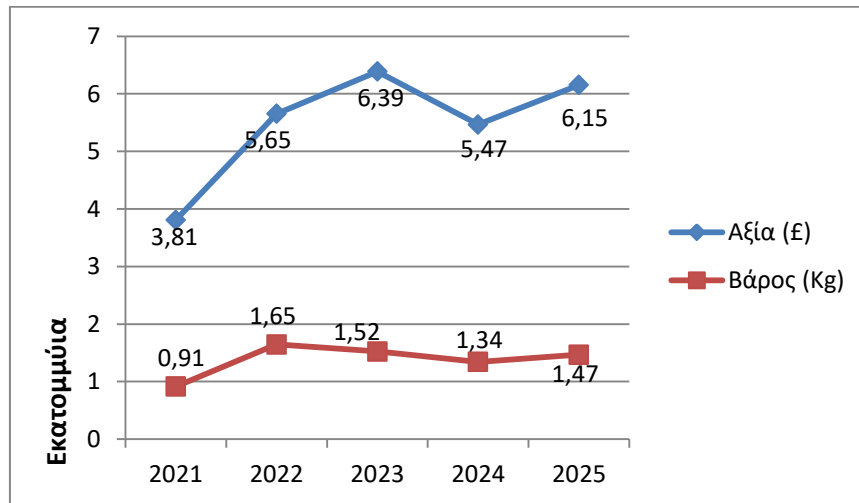
Σύμφωνα με τα στοιχεία της ONS (Πίνακας 14), το 2025 **οι εισαγωγές ελληνικού κρασιού στο ΗΒ παρουσίασαν αύξηση σε σχέση με το 2024, τόσο σε αξία (+13%), όσο και σε ποσότητα (+9%).**

Το 95,44% των εισαγωγών από την Ελλάδα αφορούσε σε ήρεμο εμφιαλωμένο κρασί (5.873.910 λίρες), το οποίο, την υπό εξέταση περίοδο, αυξήθηκε τόσο σε αξία κατά 10% σε σχέση με το 2024, όσο και σε ποσότητα κατά +5%. Σημειώνεται ότι, η μέση μοναδιαία αξία των εισαγωγών σε σχέση με το προηγούμενο έτος σημείωσε αύξηση από 4,19 λίρες/κιλό σε 4,07.

Όπως παρατηρείται στο Γράφημα 9, όπου αποτυπώνεται η εξέλιξη των β/εισαγωγών κρασιού από την Ελλάδα την περίοδο 2021-2025, η αξία τους παρουσιάζει συνεχή ανοδική πορεία, με εξαίρεση μικρής μείωσης το 2024 (Γράφημα 9).

Γράφημα 9: Εισαγωγές ελληνικών κρασιών [2204] στο ΗΒ, 2021-2025

Πηγή: UK HMRC, Επεξεργασία ΓΟΕΥ Λονδίνου

Ελληνικές εξαγωγές κρασιού στο ΗΒ σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ

Όπως παρατηρείται ακολουθώντας στον Πίνακα 13, το ΗΒ ήταν το 2025 η 5^η μεγαλύτερη αγορά για το ελληνικό κρασί και η τρίτη αγορά μετά τις ΗΠΑ ανάμεσα σε χώρες εκτός ΕΕ.

Πίνακας 13 : Εξαγωγές ελληνικών κρασιών (ΚΣΟ 2204) ανά χώρα, 2024-2025

Χώρα	2024		2025		Μεταβολή (%) 2025/2024	
	Αξία (EUROS)	Ποσότητα (Kg)	Αξία (EUROS)	Ποσότητα (Kg)	Αξία	Ποσότητα
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	26.528.234	9.662.299	25.104.558	8.890.497	-5,37%	-7,99%
Η Π Α	18.986.621	2.700.115	16.378.048	2.396.661	-13,74%	-11,24%
ΚΥΠΡΟΣ	8.857.513	1.954.041	9.735.759	2.771.400	9,92%	41,83%
ΚΑΝΑΔΑΣ	9.612.113	1.613.601	8.830.980	1.428.953	-8,13%	-11,44%
ΗΒ	7.093.995	1.568.479	7.566.488	1.624.881	6,66%	3,60%
ΓΑΛΛΙΑ	5.607.241	2.529.847	3.982.555	1.919.160	-28,97%	-24,14%

Πηγή: Στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ-Επεξεργασία ΓΟΕΥ Λονδίνου

Οι ε/εξαγωγές κρασιού στο ΗΒ ανήλθαν το 2025 σε 7.566.488 ευρώ από 7.093.995 ευρώ το 2024, σημειώνοντας **άνοδο σε αξία της τάξης του 6,66%**. Σε ποσοτικούς όρους, οι εξαγωγές ελληνικού κρασιού στο ΗΒ ανήλθαν σε 1.624.881 κιλά, από 1.568.479 κιλά το 2024, σημειώνοντας **αύξηση και σε ποσότητα κατά 3,6%**.

Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τα **β/στοιχεία**, οι εξαγωγές της χώρας μας στο ΗΒ σημείωσαν **αύξηση κατά 13% σε αξία και 9% σε ποσότητα**, ενώ η σημαντική απόκλιση ως προς την αξία πιθανώς να οφείλεται σε μεταβολές στην ισοτιμία ΕΥΡΩ/Λίρας.

Πίνακας 14: Εισαγωγές ελληνικών κρασιών στο ΗΒ ανά εξαψήφιο κωδικό ΣΟ, – 2021-2025²¹

Έτος	2021		2022		2023		2024		2025		Μεταβολή (%) 2025/2024		Μέση αξία 2025
	Αξία (£)	Ποσότητα (Kg)	Αξία (£)	Ποσότητα (Kg)	Αξία (£)	Ποσότητα (Kg)	Αξία (£)	Ποσότητα (Kg)	Αξία (£)	Ποσότητα (Kg)	Αξία	Ποσότητα	£/kg
Αφρώδη Κρασιά (220410)	6.732	1.015	39.039	4.511	155.563	6.985	49.716	5.549	75.723	7.402	52%	33%	10,23
Άλλα εμφιαλωμέν α Κρασιά (220421)	3.694.589	879.747	5.598.836	1.634.949	6.205.154	1.510.508	5.357.526	1.302.284	5.873.910	1.364.346	10%	5%	4,31
Κρασιά σε συσκ. 2-10 λ. (220422)	-	-	3,938	1.096	8.487	3.461	35.697	23.960	32.183	23.468	-10%	-2%	1,37
Κρασιά σε συσκ. άνω των 10 λ.(220429)	100.087	32.356	12.143	4.669	17.783	3.126	24.492	10.323	172.613	73.755	605%	614%	2,34
ΣΥΝΟΛΟ	3.805.750	913.118	5.653.956	1.645.225	6.386.987	1.524.080	5.467.431	1.342.116	6.154.429	1.468.971	13%	9%	4,19

ΠΗΓΗ: UK HMRC, Επεξεργασία ΓΟΕΥ Λονδίνου

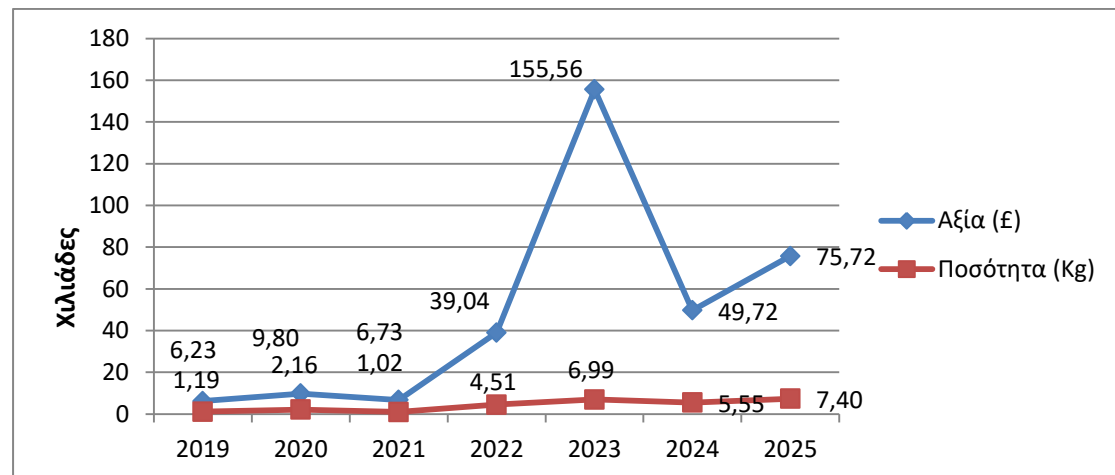
²¹ Επισημαίνεται ότι τα στοιχεία της βρετανικής στατιστικής υπηρεσίας, ενδέχεται να διαφέρουν σημαντικά από τα αντίστοιχα ελληνικά. Επίσης, ως αποτέλεσμα αλλαγών στη συλλογή των βρετανικών στατιστικών στοιχείων, μετά την αποχώρηση του ΗΒ από την ΕΕ, τα στοιχεία εισαγωγών από την ΕΕ προς το ΗΒ, από τον Ιανουάριο του 2022, δεν είναι πλήρως συγκρίσιμα με τα στοιχεία για προηγούμενους μήνες και έτη. Ειδικότερα, από τον Ιανουάριο του 2022, τα στοιχεία για τις εισαγωγές αγαθών από την ΕΕ στη Μεγάλη Βρετανία –δηλαδή την Αγγλία, τη Σκωτία και την Ουαλία– δεν καταγράφονται πλέον από την έρευνα «Intrastat» (η οποία απαιτεί από τους εμπόρους να δηλώνουν την αξία και τον όγκο των εμπορευμάτων με ΕΕ) αλλά αντ’ αυτού συλλέγονται με τη χρήση τελωνειακών διασαφίσεων, όπως συμβαίνει ήδη με τις εισαγωγές του Ηνωμένου Βασιλείου από τον υπόλοιπο κόσμο. Ωστόσο, η έρευνα Intrastat συνεχίζει να χρησιμοποιείται για τη συλλογή δεδομένων για εμπορεύματα που διακινούνται μεταξύ της Βόρειας Ιρλανδίας και της ΕΕ.

Ανάλυση εισαγωγών κρασιού HB από την Ελλάδα ανά εξαψήφιο κωδικό Σ.Ο.

Αφρώδες Κρασί (220410)

Αξιοσημείωτη ήταν η αύξηση των εισαγωγών ελληνικού αφρώδους οίνου στο Ηνωμένο Βασίλειο, κατά 52% σε αξία (75.723 λίρες) και κατά 33% σε ποσότητα σε σχέση με το 2024. Ωστόσο, αφορά ένα πολύ μικρό μερίδιο (μόλις το 1,23%) των συνολικών ε/εξαγωγών κρασιού στο HB (Γράφημα 10).

Γράφημα 10: Εισαγωγές Ελληνικού Αφρώδους Κρασιού [220410], 2019 – 2025

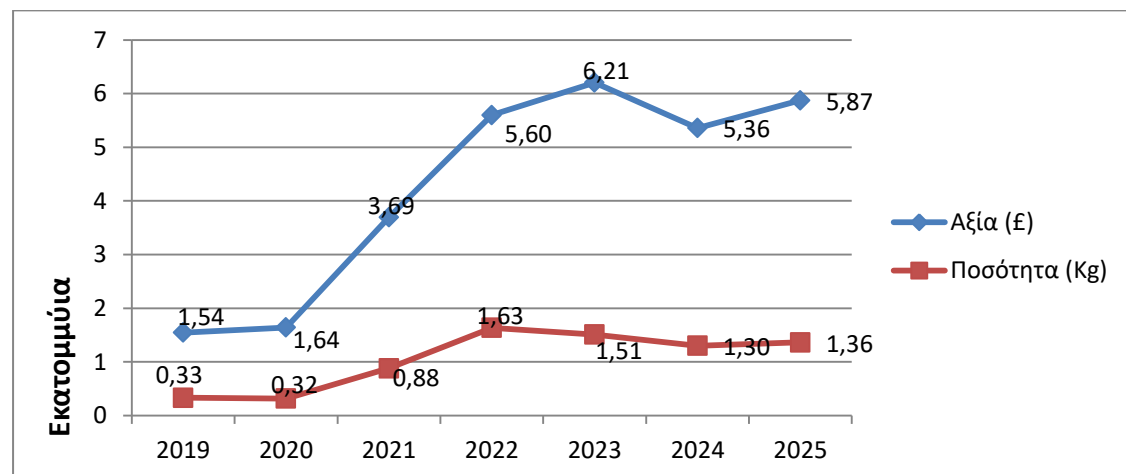

ΠΗΓΗ: UK HMRC, Επεξεργασία ΓΟΕΥ Λονδίνου

Άλλα εμφιαλωμένα κρασιά (220421)

Το 2025, οι εισαγωγές ήρεμων εμφιαλωμένων κρασιών, ανήλθαν, σε αξία, στις 5,87 εκ.λίρες (95,44% της συνολικής αξίας), αυξημένες κατά 10% ενώ σε ποσότητα ανήλθαν σε 1,36 εκ.κιλά αυξημένη +5% σε σχέση με το 2024. Η μέση μοναδιαία αξία διαμορφώθηκε σε 4,31 λίρες έναντι 4,11 το 2024 (+4,9%). (Γράφημα 11)

Γράφημα 11: Εισαγωγές Ελληνικών Ήρεμων Εμφιαλωμένων Κρασιών [220421], 2019 – 2025

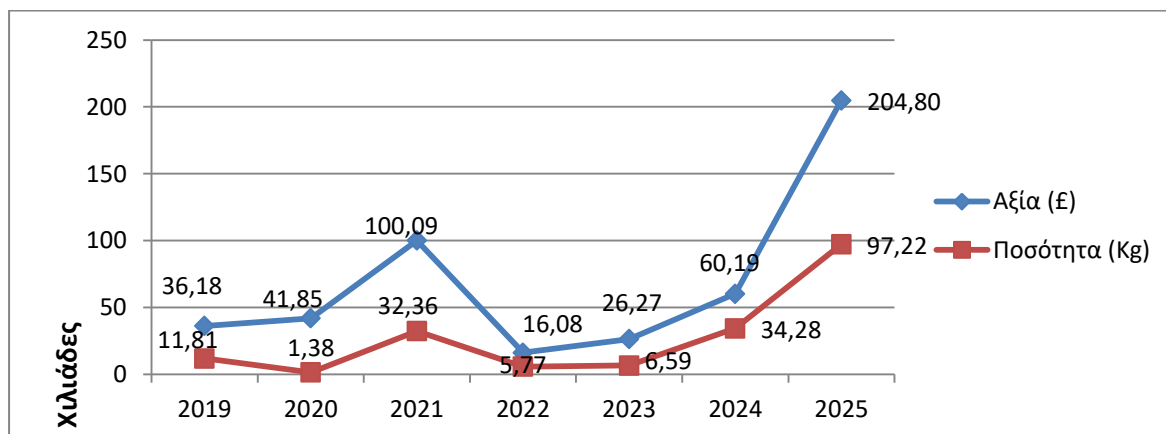
ΠΗΓΗ: UK HMRC, Επεξεργασία ΓΟΕΥ Λονδίνου

Κρασιά σε συσκευασίες άνω των 2 l (220422, 220429)

Κατακόρυφη ήταν η άνοδος των εισαγωγών ελληνικού κρασιού σε συσκευασίες άνω των 10 λίτρων, οι οποίες αυξήθηκαν κατά 605% σε αξία και 614% σε ποσότητα, γεγονός που ενδέχεται να συνδέεται με αυξημένη ζήτηση του κλάδου εστίασης και επαγγελματικής διανομής. Αντίθετα, πτώση κατέγραψαν οι εισαγωγές ελληνικών οίνων σε συσκευασίες 2–10 λίτρων, κατά 10% σε αξία και κατά 2% σε ποσότητα (Γράφημα 12).

Γράφημα 12: Εισαγωγές ελληνικού κρασιού σε συσκευασίες άνω των 2 λίτρων [220422, 220429], 2019 – 2025

ΠΗΓΗ: UK HMRC, Επεξεργασία ΓΟΕΥ Λονδίνου

Δ.2 Δασμολογικό καθεστώς και μη δασμολογικά εμπόδια

Η Συμφωνία Εμπορίου και Συνεργασίας (ΣΕΣ) μεταξύ ΕΕ και ΗΒ, η οποία εφαρμόζεται από την 1^η Ιανουαρίου 2021, προβλέπει τη συνέχιση του εμπορίου μεταξύ των δύο πλευρών χωρίς δασμούς και ποσοστώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται και αποδεικνύονται οι κανόνες προτιμησιακής καταγωγής των προϊόντων²².

Σύμφωνα με το Άρθρο 56 της ΣΕΣ, η βεβαίωση καταγωγής συντάσσεται από τον εξαγωγέα βάσει του σχετικού υποδείγματος του Παραρτήματος 7. Για την πιστοποίηση της καταγωγής από τους εξαγωγείς της Ε.Ε. εφαρμόζεται το Σύστημα Εγγεγραμμένων Εξαγωγέων (Registered Exporter System-REX). Όλοι οι εξαγωγείς χωρών Ε.Ε. θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι στο Σύστημα REX προκειμένου να συντάσσουν βεβαιώσεις καταγωγής για αγαθά αξίας

²² Ειδικές ρυθμίσεις είναι σε ισχύ για τη Β.Ιρλανδία <https://www.gov.uk/guidance/trading-and-moving-goods-in-and-out-of-northern-ireland>

μεγαλύτερης των 6.000 ευρώ που εξάγονται στο ΗΒ και να αναγράφουν τον αριθμό εγγεγραμμένου εξαγωγέα REX στις σχετικές βεβαιώσεις καταγωγής.

Οδηγίες της ΑΑΔΕ για την εφαρμογή των κανόνων προτιμησιακής καταγωγής των αγαθών είναι διαθέσιμες στο σύνδεσμο: <https://www.aade.gr/egkyklloi-kai-apofaseis/ddtheka-b-1147126-ex-2020>, ενώ γενικές πληροφορίες για την εφαρμογή της Συμφωνίας Εμπορίου και Συνεργασίας ΕΕ-ΗΒ παρέχονται στον σύνδεσμο: <https://www.aade.gr/menoy/brexit/teloneia/teloneia-brexit>

Ε. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Ε.1 Δομή αγοράς-Δίκτυα Διανομής

Δίκτυα Διανομής

Τα κύρια δίκτυα διανομής αλκοολούχων ποτών/κρασιού είναι τα ακόλουθα:

- Το **δίκτυο off-trade** περιλαμβάνει τις λιανικές πωλήσεις κρασιού από υπεραγορές, σουπερ-μάρκετ, παντοπωλεία (convenience stores), εξειδικευμένα καταστήματα πώλησης οίνου (κάβες), καθώς και διαδικτυακά καταστήματα (online).
- Το **δίκτυο on-trade** αφορά στην επιτόπια κατανάλωση κρασιού εκτός οικίας (out-of-home consumption) σε καταστήματα του κλάδου εστίασης και φιλοξενίας (κέντρα διασκέδασης, εστιατόρια, ξενοδοχεία κλπ).

Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση Premium On-Trade Wine Report 2026²³ της Liberty Wines, η κατανομή (On vs Off Trade) για το 2025 διαμορφώνεται ως εξής:

- **Off-Trade (Supermarkets, Retail, Online):**

Κατέχουν το 87.5% του συνολικού όγκου (volume) και περίπου το 58% - 60% της αξίας (value).

- **On-Trade (Hospitality - Pubs, Restaurants, Hotels):**

Σημείωσαν πτώση 8% και καταλαμβάνουν πλέον το 12.5% του συνολικού όγκου, διατηρώντας, ωστόσο, ισχυρό μερίδιο στην αξία, η οποία ανέρχεται στο 40% - 42% των συνολικών εσόδων της αγοράς. Επικεντρώνονται δε, στην κατανάλωση premium κρασιών σε ποτήρι, δίνοντας τη δυνατότητα δοκιμής υψηλής ποιότητας κρασιών, χωρίς την υποχρέωση κατανάλωσης φιάλης.

Επιπλέον, το δίκτυο **ηλεκτρονικού εμπορίου** παρουσιάζει ραγδαία ανάπτυξη και στην αγορά του κρασιού. Το ποσοστό διείσδυσης του ηλεκτρονικού

²³ <https://www.observatorioiva.com/wp-content/uploads/2026/02/Premium-On-Trade-Wine-Report-2026.pdf>

εμπορίου (e-commerce user penetration) στους β/καταναλωτές κρασιού υπολογίστηκε σε 21% το 2025, ποσοστό που ξεπερνά κατά πολύ τον παγκόσμιο μέσο όρο (4%) και καθιστά την αγορά του ΗΒ μία από τις σημαντικότερες καταναλωτικές αγορές για το ηλεκτρονικό εμπόριο κρασιού παγκοσμίως²⁴. Η αξία των διαδικτυακών πωλήσεων αλκοολούχων ποτών ξεπερνά το 1,2 δις λίρες με τις πωλήσεις κρασιού να καταλαμβάνουν το 60% του συνόλου των πωλήσεων στο ΗΒ (οινοπνευματώδη 23,8%, μπίρα 13,2%, cider 2,7%).

Η ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου συνοδεύεται και από την αυξανόμενη επιρροή των **ψηφιακών καναλιών επικοινωνίας** στη διαμόρφωση της αγοραστικής συμπεριφοράς των στους χρήστες ηλεκτρονικού εμπορίου. Τα κοινωνικά δίκτυα και οι ψηφιακές πλατφόρμες αποκτούν ολοένα και μεγαλύτερη σημασία στη διαμόρφωση των αγοραστικών επιλογών, ιδίως στις νεότερες ηλικιακές ομάδες. Πλατφόρμες όπως το Instagram, το TikTok, το YouTube και το LinkedIn λειτουργούν πλέον ως βασικές πηγές ενημέρωσης αναφορικά με νέες ετικέτες, ποικιλίες και οινικές τάσεις, ενώ σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν και οι εξειδικευμένοι wine influencers, sommeliers και δημιουργοί περιεχομένου. Η αυξανόμενη δημοτικότητα κατηγοριών όπως τα orange wines, οι λιγότερο γνωστές γηγενείς ποικιλίες και τα κρασιά χαμηλής περιεκτικότητας σε αλκοόλ συνδέεται εν μέρει με τη διάδοσή τους μέσω των κοινωνικών δικτύων. Παράλληλα, οι ψηφιακές αξιολογήσεις καταναλωτών (reviews), οι διαδικτυακές προτάσεις και το περιεχόμενο που δημιουργείται από χρήστες (user-generated content) επηρεάζουν σημαντικά τη διαδικασία αναζήτησης και επιλογής κρασιού.

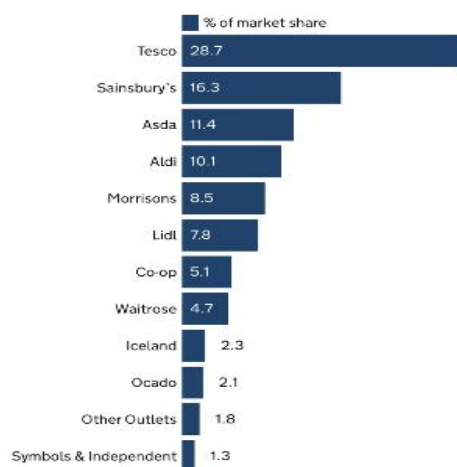
Μερίδια αγοράς

Αλυσίδες λιανικής τροφίμων-ποτών

Στη β/αγορά τροφίμων-ποτών κυριαρχεί μικρός αριθμός μεγάλων αλυσίδων λιανικής (σούπερ μάρκετ), οι οποίες συνολικά ελέγχουν πάνω από το 90% της αγοράς. Όπως αποτυπώνεται στην εικόνα 8, σημαντικότερα μερίδια αγοράς κατέχουν σήμερα οι αλυσίδες: Tesco (28,7%), Sainsbury's (16,3%), Asda (11,4%) και Morrison's (8,5%), καθώς και οι εκπτωτικές αλυσίδες Aldi (10,1%) και Lidl (7,8%).

²⁴ <https://www.statista.com/topics/13078/wine-e-commerce-in-the-uk/#topicOverview>

Εικόνα 7: Μερίδια αγοράς σημαντικότερων αλυσίδων λιανικής τροφίμων-ποτών του ΗΒ (Grocery stores), 2025

Πηγή: [UK Government, Food statistics in your pocket](#), 2025

Με δεδομένο το μέγεθος και την κυρίαρχη θέση τους στην αγορά, οι αλυσίδες λιανικής διαθέτουν μεγάλη διαπραγματευτική δύναμη και είναι σε θέση να επιβάλουν τις απαιτήσεις τους, τόσο ως προς την τιμή, όσο και ως προς τα χαρακτηριστικά του προϊόντος (ποιότητα, συσκευασία, labelling, πιστοποίηση). Κατά κανόνα επιλέγουν να προμηθεύονται από μεγάλες τοπικές επιχειρήσεις χονδρικής πώλησης (wholesalers) και σπανίως συνεργάζονται απευθείας με προμηθευτές, ειδικότερα προμηθευτές περιορισμένου μεγέθους. Ως εκ τούτου, η είσοδος νέων προϊόντων στις αλυσίδες, χωρίς τη μεσολάβηση εισαγωγέα/χονδρεμπόρου, συνιστά μια πιο περίπλοκη διαδικασία.²⁵ Η μεσολάβηση του εισαγωγέα/χονδρέμπορου επιβαρύνει το κόστος του προϊόντος, προσφέρει, ωστόσο, το πλεονέκτημα της ευρύτερης πρόσβασης στην αγορά, καθώς οι εισαγωγείς/χονδρέμποροι προμηθεύουν παράλληλα περισσότερα δίκτυα λιανικής (μικρά ανεξάρτητα παντοπωλεία, καταστήματα delicatessen), όπως και την αγορά μαζικής εστίασης.

Εξειδικευμένοι πωλητές - κάβες

Πέραν των μεγάλων αλυσίδων λιανικής τροφίμων-ποτών, σημαντικά μερίδια της β/αγοράς κατέχουν εξειδικευμένες επιχειρήσεις εισαγωγής και εμπορίας κρασιού ([Vinarchy](#), [Nakedwines](#), [Majestic](#), [Oddbin](#), κ.α.), οι οποίες προσφέρουν ευρεία ποικιλία κρασιών και προμηθεύουν τόσο την χονδρική, όσο και τη λιανική αγορά. Υπολογίζεται ότι υπάρχουν περισσότερες από 800 ανεξάρτητες επιχειρήσεις εισαγωγής και εμπορίας κρασιού.

²⁵ <http://www.agora.mfa.gr/infofiles-menu/infofile/71253>.

Παρατηρείται ότι έχει αυξηθεί σημαντικά ο αριθμός των επιχειρήσεων που λειτουργούν, τόσο ως επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου, όσο και ως καταστήματα επιτόπιας κατανάλωσης κρασιού (γευσιγνωσίες, wine bars κλπ). Η περιοχή του Λονδίνου πρωτοστατεί στη συγκεκριμένη τάση, με την άφιξη αρκετών εξειδικευμένων αλυσίδων του είδους ([Vagabond Wines](#), [Humble Grape](#), [Bottle Apostle](#), [Sustainable Solutions](#)).

Διαδικτυακές πωλήσεις

Τα διαδικτυακά κανάλια διανομής έχουν πολλαπλασιαστεί αποτελούμενα από μεγάλα δίκτυα όπως η Amazon, η Tesco, Ocado, εξειδικευμένους πωλητές και εφαρμογές ταχείας παράδοσης φαγητού όπως το Just Eat και το Uber Eats. Το 2025, η αγορά διαδικτυακών πωλήσεων κρασιών και οινοπνευματωδών ποτών στο ΗΒ χαρακτηρίζεται από έντονο ανταγωνισμό και την παρουσία πολλών σημαντικών παικτών, όπως Majestic Wine, Naked Wines και Waitrose (μέσω της πλατφόρμας Waitrose Cellar), καθώς και ψηφιακές πλατφόρμες όπως η Vivino (με έδρα τη Δανία) ²⁶.

Η δομή των καναλιών διανομής παραμένει σε γενικές γραμμές αμετάβλητη ²⁷ με μικρές μεταβολές υπέρ των εκπαιδευτικών καταστημάτων, λόγω του αυξανόμενου πληθωρισμού ²⁸, καθώς οι καταναλωτές στρέφονται περισσότερο σε προσφορές και σε οικονομικότερες επιλογές ²⁹. Νεότερες αναλύσεις της αγοράς υποδεικνύουν περαιτέρω ενίσχυση του ηλεκτρονικού εμπορίου και των omnichannel αγορών οίνου σε σχέση με το 2022, χωρίς ωστόσο να μεταβάλλεται σημαντικά η κυριαρχία των μεγάλων αλυσίδων λιανικής ως βασικού καναλιού διάθεσης οίνου στο ΗΒ.

Κρασί ιδιωτικής ετικέτας - χύδην οίνος

Σε ένα από τα σημαντικότερα και ταχύτερα αναπτυσσόμενα τμήματα της β/αγοράς οίνου εξελίσσεται η αγορά κρασιών ιδιωτικής ετικέτας (private label wine), αντιπροσωπεύοντας περίπου το 30% των συνολικών πωλήσεων κρασιού στο Ηνωμένο Βασίλειο³⁰. Η ανάπτυξη της κατηγορίας συνδέεται με τη διαχρονική προτίμηση των β/καταναλωτών για προϊόντα που συνδυάζουν ανταγωνιστική τιμή και καλή ποιότητα, καθώς και με τη στρατηγική των μεγάλων αλυσίδων λιανικής να ενισχύουν τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας.

²⁶ IBISWorld, 2025; Coherent Market Insights, 2024; ClickThrough Marketing, 2026

²⁷ Office for National Statistics (2024–2025), Retail sales, Great Britain

²⁸ [Kantar \(2025\), Consumers shopping little and often as temperatures and prices rise](#)

²⁹ [NielsenIQ \(2025\), UK shoppers hold off on supermarket spend, eyeing seasonal deals and healthier choices](#)

³⁰ <https://ibwsshow.com/en/blog/insights-64/rise-of-private-label-wines-in-the-uk-479.htm>

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της NIQ³¹, τα οποία δημοσίευσε το περιοδικό The Grocer, τα κρασιά ιδιωτικής ετικέτας συνέχισαν να ενισχύουν τη θέση τους στην αγορά κατά το 2024. Ειδικότερα, το 2024 η αξία των πωλήσεων κρασιών ιδιωτικής ετικέτας ανήλθε σε 2,27 δισ. λίρες, αυξημένη κατά 260,8 εκατ. λίρες (+13,0%) σε σχέση με το προηγούμενο έτος (Πίνακας 15). Παράλληλα, οι πωλήσεις σε ποσότητα αυξήθηκαν κατά 6,9%, γεγονός που υποδηλώνει ότι η ανάπτυξη της κατηγορίας δεν οφείλεται αποκλειστικά στον πληθωρισμό, αλλά και στην αυξημένη καταναλωτική ζήτηση. Σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα των κρασιών ιδιωτικής ετικέτας αποτελεί η τιμή τους, καθώς στην κατηγορία του ήρεμου οίνου είναι κατά μέσο όρο 19,6% φθηνότερα ανά λίτρο σε σχέση με τα αντίστοιχα επώνυμα προϊόντα.

Πίνακας 15: Μεριδίο κρασιών ιδιωτικής ετικέτας ανά κατηγορία (2024)

Κατηγορία	Αξία Πωλήσεων 2024 (£ εκ.)	Μεταβολή Αξίας (£ εκ.)	Μεταβολή Αξίας (%)
Private Label	2.272,5	242,4	3,5
Σύνολο αγοράς	7.252,7	260,8	13,0

Πηγή: NIQ / The Grocer, 2024

Τα κρασιά ιδιωτικής ετικέτας κατέχουν ιδιαίτερα ισχυρή θέση στο κανάλι off-trade, τόσο στις μεγάλες αλυσίδες λιανικής (Tesco, Sainsbury's, Asda), όπου αποτελούν σημαντικό μέρος των διαθέσιμων ετικετών και των συνολικών πωλήσεων οίνου, όσο και στα εκπαιωτικά σουπερμάρκετ (Aldi, Lidl), τα οποία βασίζονται επίσης σε μεγάλο βαθμό σε προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας. Παράλληλα, σε μικρότερο ποσοστό, κρασιά ιδιωτικής ετικέτας διατίθενται και από εξειδικευμένους εισαγωγείς και εμπόρους, καθώς και από επιλεγμένα premium καταστήματα.

Η ισχυρή παρουσία των προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας συνδέεται άμεσα με το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει η εισαγωγή χύδην οίνου (bulk wine) στη β/αγορά. Συγκεκριμένα, το χύδην κρασί το 2025 αντιπροσώπευε το 35,2% των συνολικών εισαγόμενων ποσοτήτων οίνου, έναντι 37,2% το 2024 (Πίνακας 12, Κεφάλαιο Δ.1). Αξίζει δε να σημειωθεί ότι, 471 εκατ. λίτρα που εισήχθησαν σε χύδην μορφή το 2024, εν συνεχεία εμφιαλώθηκαν ή συσκευάστηκαν στο ΗΒ, αναδεικνύοντας τον κομβικό ρόλο της χώρας ως διεθνούς κέντρου εμφιάλωσης, συσκευασίας και διανομής οίνου.³²

³¹ <https://www.thegrocer.co.uk/analysis-and-features/alcohol-wine-2024-own-label-a-dynamo-as-brands-flop/698893.article?https://www.thegrocer.co.uk/analysis-and-features/alcohol-wine-2024-own-label-a-dynamo-%20%20as-%20%20%20%20%20brands-flop/698893.article?>

³² [Wine and Spirit Trade Association \(2025\), The UK Wine and Spirit Trade in Focus.](#)

Η ισχυρή παρουσία του χύδην οίνου στη β/αγορά ενισχύεται και από το κανονιστικό πλαίσιο. Ειδικότερα, η β/κυβέρνηση έχει προχωρήσει σε μεταρρυθμίσεις, οι οποίες διευκολύνουν την εισαγωγή, εμφιάλωση και εμπορία οίνου στο ΗΒ. Οι σχετικές ρυθμίσεις αναλύονται εκτενέστερα στο Κεφάλαιο ΣΤ.1 (Νομικό Πλαίσιο).

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με σχετική, πρόσφατη έρευνα του ΟΙV³³, οι ετήσιες β/επανεξαγωγές οίνου (re-export) ανέρχονται σε ποσότητα περίπου στα 57,5 εκατ. λίτρα και σε αξία στα 550,8 εκατ. ευρώ. Οι κύριοι προορισμοί των επανεξαγωγών διακρίνονται αφενός σε αγορές high value-low volume, όπως το Χονγκ Κονγκ, η Σιγκαπούρη και οι Ηνωμένες Πολιτείες, και αφετέρου σε high volume-low value αγορές, όπως η Ιρλανδία και η Ολλανδία. Η καθιέρωση του ΗΒ ως re-export hub οφείλεται στο σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν η ιδιαίτερα ανεπτυγμένη βιομηχανία εμφιάλωσης και συσκευασίας οίνου, οι προηγμένες υποδομές logistics και το εκτεταμένο δίκτυο εισαγωγών, εμπορών και διανομών που δραστηριοποιούνται στη χώρα.

Στο πλαίσιο αυτό, η ανταγωνιστικότητα του ΗΒ ενισχύεται και από την ύπαρξη σύγχρονων εγκαταστάσεων μεγάλης κλίμακας, όπως οι Greencroft Bottling και The Park, οι οποίες έχουν επενδύσει σημαντικά σε τεχνολογίες χαμηλού αποτυπώματος άνθρακα και σε βιώσιμες πρακτικές παραγωγής και ως εκ τούτου επιλέγονται από μεγάλες αλυσίδες λιανικής, στο πλαίσιο επίτευξης των στόχων εταιρικής βιωσιμότητας (ESG).

Σημειώνεται ότι, μετά το Brexit, η εμφιάλωση οίνου τρίτων χωρών στο ΗΒ δεν επαρκεί προκειμένου να προσδώσει β/καταγωγή στο προϊόν. Κατά συνέπεια, οι επανεξαγωγές εμφιαλωμένου οίνου από το ΗΒ προς την ΕΕ υπόκεινται σε κανόνες καταγωγής, καθώς και σε πρόσθετες τελωνειακές διαδικασίες.

E.2 Παρουσία ελληνικών προϊόντων

Το ελληνικό κρασί έχει περιορισμένη παρουσία στις μεγάλες αλυσίδες λιανικής. Συγκεκριμένα, στις περισσότερες αλυσίδες η διάθεση ελληνικών κρασιών είναι περιορισμένη, ενώ συνήθως εντάσσεται στην κατηγορία «άλλες ποικιλίες» ή «κρασί από τον υπόλοιπο κόσμος» (μόνο στο τμήμα τροφίμων-ποτών του Marks & Spencer και στην αλυσίδα Morrisson's υπάρχει διακριτή σήμανση της Ελλάδας ως χώρας προέλευσης). Αξιοσημείωτη είναι στις μεγάλες αλυσίδες η παρουσία ελληνικών κρασιών ιδιωτικής ετικέτας, «παραδοσιακών» ελληνικών κρασιών, όπως η μαυροδάφνη και η ρετσίνα, ενώ αυξάνεται σταδιακά η παρουσία ποικιλιών όπως το Ασύρτικο και το Ξινόμαυρο.

³³ [THE GLOBAL TRADE IN WINE: ROLE AND RELEVANCE OF RE-EXPORTATION HUBS \(Oct 2025\)](#)

Ωστόσο, το ελληνικό κρασί αναπτύσσεται δυναμικά στο ΗΒ. Η αφετηρία της ανοδικής πορείας του ελληνικού κρασιού ήταν γευσιγνώστες κρασιού και κορυφαία εστιατόρια που το ενέταξαν στους καταλόγους τους. Σήμερα έχει επεκταθεί σε εισαγωγείς, λιανοπωλητές, σουπερ μάρκετ (και ως ελληνικό κρασί ιδιωτικής ετικέτας), καταστήματα πολυτελείας (Selfridges και Fortnum & Mason τα οποία διαθέτουν αρκετές ελληνικές ετικέτες), καθώς και σε ηλεκτρονικά καταστήματα πωλήσεων.

Ε.3 Τιμές λιανικής πώλησης κρασιού στο ΗΒ

Η λιανική τιμή στη β/αγορά (off trade), ανά τύπο κρασιού, κινείται στα ακόλουθα επίπεδα:

Ήρεμο κρασί (still wine):

Περίπου το 23% του κόκκινου κρασιού σε ποσότητα πωλείται από 6 έως 8 λίρες (περίπου 7 έως 9 ευρώ) και ένα επιπλέον 40% μεταξύ 8 και 10 λίρες (9 έως 11 ευρώ), ενώ οι χαμηλότερες κατηγορίες τιμών κάτω των 6 λιρών έχουν φθίνει σε σχέση με τα προηγούμενα έτη, λόγω του πληθωρισμού και της αυξημένης φορολογίας. Μόνο το 15% του κόκκινου κρασιού που πωλείται στα καταστήματα λιανικής διατίθεται σε τιμή πάνω από 10 λίρες. Όσον αφορά στο λευκό κρασί, οι χαμηλότερες κατηγορίες τιμών έχουν ελαφρώς μεγαλύτερο μερίδιο πωλήσεων, ενώ σε ό,τι αφορά το ροζέ παρατηρείται σταδιακή αύξηση της μεσαίας τιμολογιακής κατηγορίας.

Αφρώδες κρασί (sparkling wine):

Οι πιο δημοφιλείς κατηγορίες τιμών για το αφρώδες κρασί είναι 8 -10 λίρες (9-11 ευρώ περίπου) και 10-12 λίρες (11-14 ευρώ περίπου), με την κάθε κατηγορία να αντιπροσωπεύει σημαντικό μέρος των πωλήσεων, κυρίως λόγω της ανόδου του Prosecco και των premium αφρωδών επιλογών. Γενικά, οι πωλήσεις των οικονομικότερων κρασιών σημειώνουν μείωση σε όγκο, ενώ τα κρασιά super premium και άνω παρουσιάζουν ανάπτυξη.

Στην Εικόνα 8 που ακολουθεί παρουσιάζονται **ενδεικτικά** αποτελέσματα της έρευνας για ελληνικό κρασί στις μεγαλύτερες αλυσίδες λιανικής τροφίμων του ΗΒ.

Εικόνα 8: Ελληνικά κρασιά στις σημαντικότερες αλυσίδες λιανικής τροφίμων-ποτών του ΗΒ , 2024/2025 (ενδεικτικά αποτελέσματα έρευνας)

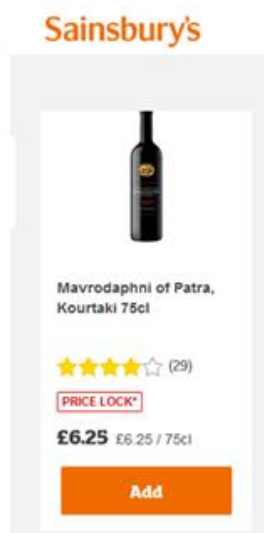
Τιμή πώλησης 2026 (Μάρτιος):
£7.75

Τιμή πώλησης 2024:
£7.50

Τιμή πώλησης 2026 (Μάρτιος):
£8.25

Τιμή πώλησης 2024:
£8.00

Τιμή πώλησης 2026 (Μάρτιος):
£8.50

Τιμή πώλησης 2024:
£7.50

Τιμή πώλησης 2026 (Μάρτιος):
£7.25

Τιμή πώλησης 2024:
£6.75

Mavrodaphne Of Patras
Sweet Red Wine
75cl

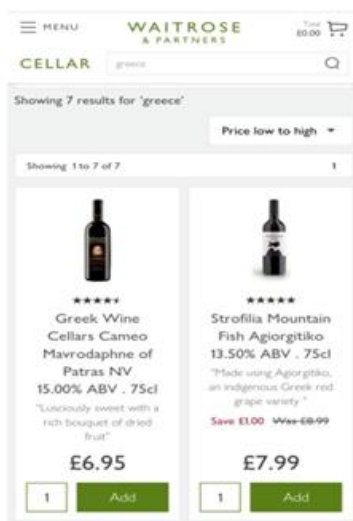
£5.99

£7.99 per litre

Add to trolley

Τιμή πώλησης 2026 (Μάρτιος):
£8.00

Τιμή πώλησης 2024:
£7.50

Τιμή πώλησης 2026 (Μάρτιος):
£8.75 £10.25

Τιμή πώλησης 2024:
£7.99 £9.99

Wine from Greece

Thymiopoulos
Atma Xinomavro
13.00% ABV . 75cl

"Enjoy the fresh, juicy
characteristics of this
lovely Greek Xinomavro
grape"

£11.99

1

Add

Τιμή πώλησης 2026 (Μάρτιος):
£13.25

Τιμή πώλησης 2024:
£12.99

Wine from Greece

Zafeirakis
Malagousia
13.00% ABV . 75cl

"Exceptional organic
Greek wine"

Save £2.00 Was £13.99

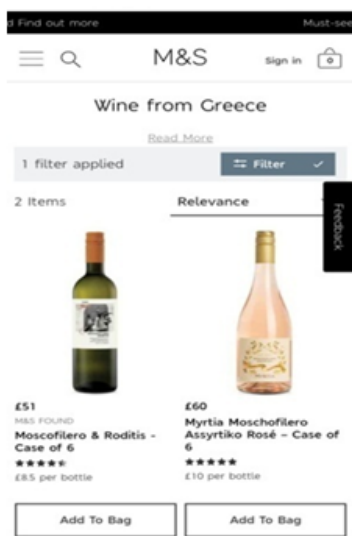
£11.99

1

Add

Τιμή πώλησης 2026 (Μάρτιος):
£16

Τιμή πώλησης 2024:
£12.99

Τιμή πώλησης 2026 (Μάρτιος):
no longer available

Τιμή πώλησης 2024:
£60.00 £51.00

Gaia Notios Red Peloponnese 75cl

Τιμή πώλησης 2026 (Μάρτιος):
£17 (currently on sale for £14.75)
£14.25

Τιμή πώλησης 2024:
£18.50

* Αποκλειστικά ηλεκτρονικό σούπερ μάρκετ ιδιοκτησίας κατά 50% Marks & Spencer

Gaia Notios Red Peloponnese 75cl

★★★★☆ (2) Leave a review

£16

£16 per 75cl

Τιμή πώλησης 2026 (Μάρτιος):
£17 (currently on sale for £14.75)

Τιμή 2024:
£18.50

Zafeirakis Malagousia 75cl

★★★☆☆ (2) reviews

£14.99

£14.99/75cl

Add to Trolley

Τιμή πώλησης 2026 (Μάρτιος):
£16

Τιμή 2024:
£12.99

Τιμή πώλησης 2026 (Μάρτιος):
no longer available

Τιμή πώλησης 2024:
£8.99

Retsina
500ml, 11% vol.

£ 3.99
each, £5.99/75cl

Τιμή πώλησης 2026 (Μάρτιος):
no longer available

Τιμή πώλησης 2024:
£ 3.99

Τιμή πώλησης 2026 (Μάρτιος):
£9.25

Τιμή πώλησης 2026 (Μάρτιος):
no longer available

Τιμή πώλησης 2026 (Μάρτιος):
no longer available

Τιμή πώλησης 2026 (Μάρτιος):
no longer available

Πηγή: Διαδικτυακή (ενδεικτική, μη εξαντλητική) έρευνα ΓΟΕΥ Λονδίνου

Μετά από έρευνα του Γραφείου μας, στον ακόλουθο Πίνακα 16, καταγράφονται **ενδεικτικές** τιμές λιανικής, με τις οποίες διατίθεται το ελληνικό κρασί στις υπόλοιπες κατηγορίες καταστημάτων.

Πίνακας 16: Ενδεικτικό Εύρος Τιμών Λιανικής Ελληνικών Κρασιών (Λίρες/φιάλη 75cl)

	Λευκά	Κόκκινα	Ροζέ
Ηλεκτρονικά Καταστήματα (αποκλειστικά ελληνικά προϊόντα)	12 – 110	12 – 150	12 – 35
Ηλεκτρονικά Καταστήματα (προϊόντα ποικίλης προέλευσης)	12 – 110	12 – 70	15 – 30
High-End Καταστήματα ³⁴	28 – 50+	30 – 80 +	25 - 45

Πηγή: Έρευνα αγοράς Γραφείου ΟΕΥ Λονδίνου (Ενδεικτικές τιμές λιανικής από ηλεκτρονικά καταστήματα οίνου και μεγάλες αλυσίδες λιανικής του HB (The Wine Society, Majestic Wine, Waitrose Cellar, Fortnum & Mason, Selfridges), 2025–2026)

³⁴ Το δείγμα είναι από τα πολυκαταστήματα Fortnum & Mason και Selfridges

ΣΤ. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΣΤ.1 Νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του κλάδου

Στο παρόν κεφάλαιο περιγράφονται οι διαδικασίες, μετά το Brexit, που διέπουν το εμπόριο οίνου μεταξύ ΗΒ και ΕΕ καθώς και την εφαρμογή της Συμφωνίας Εμπορίου και Συνεργασίας (Trade and Cooperation Agreement - TCA). Επισημαίνεται ότι, στο πλαίσιο της νέας, υπό διαπραγμάτευση Συμφωνίας Υγιονομικών και Φυτοϋγιονομικών Μέτρων (Sanitary and Phytosanitary - SPS Agreement) μεταξύ ΕΕ και ΗΒ, αναμένεται σταδιακή άρση σημαντικού μέρους των υγιονομικών και φυτοϋγιονομικών ελέγχων και των σχετικών διοικητικών επιβαρύνσεων έως τα μέσα του 2027.

Πρόσβαση στην αγορά

Μετά την αποχώρηση του ΗΒ από την ΕΕ, το Παράρτημα 15 της Συμφωνίας Εμπορίου και Συνεργασίας (TCA) καλύπτει το εμπόριο οίνου και διασφαλίζει την αμοιβαία αναγνώριση των οινολογικών πρακτικών της ΕΕ και του ΗΒ³⁵.

Οι τελωνειακές διαδικασίες για την εισαγωγή τροφίμων περιγράφονται στην ενότητα Δ.2 της παρούσας έρευνας. Με την άρση της απαίτησης πιστοποιητικού VI-1 (EU VI-1) το 2021, δεν προβλέπονται, με εξαίρεση το βιολογικό κρασί, ειδικές απαιτήσεις.

Μετά το Brexit, έχουν εισαχθεί πρόσθετες διοικητικές και τελωνειακές διαδικασίες, οι οποίες αυξάνουν το διοικητικό κόστος και τον χρόνο εισαγωγής, χωρίς όμως να αποτελούν ουσιαστικό εμπόδιο στην πρόσβαση/ εισαγωγή του ευρωπαϊκού και συγκεκριμένα του ελληνικού οίνου στη β/αγορά.

Βιολογικά τρόφιμα-ποτά

Τα τρόφιμα που έχουν πιστοποιηθεί ως βιολογικά στην ΕΕ, τη Νορβηγία, την Ισλανδία και το Λιχτενστάιν, θα συνεχίσουν να αναγνωρίζονται ως βιολογικά στη Μεγάλη Βρετανία τουλάχιστον έως την 1^η Φεβρουαρίου 2027. Μετά από την εν λόγω ημερομηνία, ενδέχεται να απαιτηθεί (εφόσον δεν αποφασιστεί νέα παράταση του ισχύοντος καθεστώτος αμοιβαίας αναγνώρισης) για τα βιολογικά τρόφιμα-ποτά προέλευσης ΕΕ η έκδοση β/πιστοποιητικού (COI-Certificate Of Inspection), η οποία θα εκδίδεται από β/φορείς πιστοποίησης³⁶, και μέχρι σήμερα απαιτείται μόνο για βιολογικά προϊόντα πιστοποιημένα σε χώρες εκτός ΕΕ. Το εν λόγω μέτρο είχε προαναγγελθεί μετά την αποχώρηση του

³⁵https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2021.149.01.0010.01.ENG&toc=OJ%203AL%3A2021%3A149%3ATOOC

³⁶<https://www.gov.uk/guidance/organic-food-uk-approved-control-bodies>

ΗΒ από την ΕΕ, ωστόσο, η β/κυβέρνηση έχει επανειλημμένως αναβάλει την έναρξη εφαρμογής του.

Τυχόν νέα αναβολή και λεπτομέρειες για την εφαρμογή του μέτρου αναμένεται να δημοσιευθούν στον σύνδεσμο: <https://www.gov.uk/guidance/importing-and-exporting-organic-food>

Σήμανση Ετικέτας οίνων (Labelling) μετά το BREXIT

Οι απαιτήσεις σήμανσης τροφίμων στη Μεγάλη Βρετανία διέπονται από τον Κανονισμό της Ε.Ε. Νο 1169/2011 Food Information to Consumer (FIC), ο οποίος μετά το Brexit διατηρήθηκε στη β/νομοθεσία ως εγχώριο δίκαιο. Σχετικές οδηγίες για τις απαιτήσεις σήμανσης είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα του Food Standards Agency-FSA στον ακόλουθο σύνδεσμο:

<https://www.food.gov.uk/business-guidance/packaging-and-labelling>.

Επισημαίνεται ότι το κανονιστικό καθεστώς διαφοροποιείται εντός του ΗΒ³⁷. Συγκεκριμένα, στη Β. Ιρλανδία συνεχίζει να εφαρμόζεται απευθείας η ευρωπαϊκή νομοθεσία. Αυτό δημιουργεί μικρές αποκλίσεις στη σήμανση· για παράδειγμα, τα τρόφιμα που διατίθενται στη Μεγάλη Βρετανία πρέπει να φέρουν διεύθυνση υπευθύνου εντός του ΗΒ, ενώ για τη Β. Ιρλανδία απαιτείται διεύθυνση εντός της ΕΕ ή της Β. Ιρλανδίας.

Οι προβλέψεις της Συμφωνίας Εμπορίου και Συνεργασίας ως προς την επισήμανση των οίνων που εισάγονται και διατίθενται στην αγορά της Μεγάλης Βρετανίας περιλαμβάνονται στο Άρθρο 4 του Παραρτήματος 15: Εμπόριο Οίνου³⁸

Δ/νση Υπεύθυνου Επιχείρησης Τροφίμων (Food Business Operator- FBO)

Από την 1η Ιανουαρίου 2024, βάσει νέων ρυθμίσεων που εισήγαγε το ΗΒ για τη σήμανση τυποποιημένων τροφίμων-ποτών προέλευσης ΕΕ, τα οποία διατίθενται στη β/αγορά, όλα τα τρόφιμα και ποτά που διατίθενται προς πώληση στη Μεγάλη Βρετανία (Αγγλία, Ουαλία και Σκωτία, αλλά όχι Β.Ιρλανδία) θα πρέπει να αναγράφουν στην ετικέτα επωνυμία και ταχυδρομική διεύθυνση Υπεύθυνου Επιχείρησης Τροφίμων (Food Business Operator - FBO) εντός ΗΒ (συμπεριλαμβανομένων των Νήσων Μάγχης και Νήσου Μαν). Ως εκ τούτου, εάν η επιχείρηση παραγωγός των τροφίμων δεν βρίσκεται στο ΗΒ, θα πρέπει να συμπεριληφθεί ως FBO στην ετικέτα η διεύθυνση εισαγωγέα που βρίσκεται στο ΗΒ. Η υποχρέωση αναγραφής ταχυδρομικής διεύθυνσης έχει σκοπό να δώσει στους καταναλωτές την ευκαιρία να επικοινωνήσουν με

³⁷ Ο σχετικός σύνδεσμος για την Αγγλία είναι: <https://www.gov.uk/guidance/food-labelling-giving-food-information-to-consumers>.

³⁸ Σύμφωνα με την ΣΕΣ, το κρασί της ΕΕ που παράγεται και φέρει ετικέτα σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ την 1η Ιανουαρίου 2021 και δεν συμμορφώνεται με τους κανόνες επισήμανσης του Ηνωμένου Βασιλείου, μπορεί να συνεχίσει να διατίθεται στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου μέχρι την εξάντληση των αποθεμάτων.

υπεύθυνο εντός ΗΒ, σε περίπτωση παραπόνων ή για να μάθουν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το προϊόν. Η διεύθυνση πρέπει να είναι φυσική διεύθυνση, όπου μπορεί να πραγματοποιηθεί επικοινωνία με την επιχείρηση μέσω απλού ταχυδρομείου, ενώ δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή αριθμός τηλεφώνου. Τα στοιχεία του FBO εντός ΗΒ πρέπει να αναγράφονται στη συσκευασία ή στην ετικέτα των τροφίμων, συνήθως δε επικολλούνται ως ξεχωριστή ετικέτα πάνω στη συσκευασία.

Το κρασί δεν χρειάζεται να σημανθεί εκ νέου για να συμμορφωθεί με τους ανωτέρω κανόνες, εάν ισχύει κάποιο από τα ακόλουθα:

- έχει ήδη σημανθεί και παλαιώνεται
- βρίσκεται ήδη στην αλυσίδα εφοδιασμού
- διατέθηκε στην αγορά πριν από την 1η Ιανουαρίου 2024

Λεπτομέρειες για την εισαγωγή και τις απαιτήσεις σήμανσης οίνου στο ΗΒ είναι διαθέσιμες στον σύνδεσμο: <https://www.gov.uk/guidance/importing-selling-and-labelling-wine>

Πιστοποίηση οίνων

Οι απαιτήσεις πιστοποίησης περιγράφονται στο Παράρτημα 15: Εμπόριο Οίνου της ΣΕΣ, Άρθρο 3. Ειδικότερα, απαιτείται αυτοπιστοποίηση για την οποία δίδεται πρότυπο στο προσάρτημα 15-Γ της ΣΕΣ.

Από την 1η Ιανουαρίου 2022, δεν απαιτείται πλέον το ευρωπαϊκό πιστοποιητικό VI-1 (ΕΥ VI-1) για την εισαγωγή στη Μεγάλη Βρετανία κρασιού προέλευσης ΕΕ, καθώς η απαίτηση έχει καταργηθεί από τη β/κυβέρνηση και δεν έχει επανεισαχθεί έως σήμερα (2025-2026).

Φόρος Προστιθέμενης Αξίας

Ο συντελεστής ΦΠΑ (VAT) στο ΗΒ για τα αλκοολούχα ποτά είναι 20% (βασικός συντελεστής) και παραμένει αμετάβλητος έως και σήμερα. Σημειώνεται ότι στο ΗΒ, τα περισσότερα τρόφιμα και ορισμένα μη αλκοολούχα ποτά υπόκεινται σε μηδενικό συντελεστή ΦΠΑ.

Λεπτομέρειες είναι διαθέσιμες στον σύνδεσμο:

<https://www.gov.uk/guidance/food-products-and-vat-notice-70114>

Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης (Excise Duty)

Τα εγχώρια ή εισαγόμενα αλκοολούχα ποτά, ως αγαθά επιβλαβή για τη δημόσια υγεία, υπόκεινται σε Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης (ΕΦΚ), πληρωτέο κατά τη διάθεση τους σε κυκλοφορία στη β/αγορά.

Σύμφωνα με τη β/ νομοθεσία, δεν απαιτείται η καταβολή ΕΦΚ κατά την είσοδο του προϊόντος στο ΗΒ στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- όταν το κρασί παραδίδεται σε αποθήκη ΕΦΚ, εγκεκριμένη για το σκοπό
- όταν το κρασί παραδίδεται σε τελωνειακή αποθήκη³⁹, η οποία διαθέτει επίσης ξεχωριστή έγκριση αποθήκης ΕΦΚ

Τέλος, για τη χονδρική πώληση αλκοόλ σε άλλη επιχείρηση, απαιτείται υποβολή αίτησης στο Μητρώο Εγγραφής Χονδρεμπόρων Αλκοόλ (The Alcohol Wholesaler Registration Scheme (AWRS))⁴⁰, 45 ημέρες πριν την έναρξη της εμπορικής συναλλαγής.

Συντελεστές Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης (ΕΦΚ) Αλκοόλ στο ΗΒ

Το νέο σύστημα φορολόγησης βασίζεται αποκλειστικά στην περιεκτικότητα σε αλκοόλ (ABV- Alcohol by Volume) του προϊόντος. Εισήχθησαν ενιαίοι συντελεστές φορολόγησης για τα περισσότερα είδη ποτών (εκτός μηλίτη και μπύρας), ως ακολούθως:

- **Περιεκτικότητα 0-1.2% ABV:** αφορά Alcohol-Free wine
- **Περιεκτικότητα 1.3-3.4% ABV:** αφορά κρασιά εξαιρετικά χαμηλού αλκοόλ (Low-Alcohol)
- **Περιεκτικότητα 3.5% – 8.4% ABV:** αφορά σε οίνους, οινοπνευματώδη ποτά, αποστάγματα και άλλα προϊόντα που έχουν υποστεί ζύμωση
- **Περιεκτικότητα 8.5% – 22% ABV:** αφορά σε οίνους, αποστάγματα και ενισχυμένα ποτά
- **Περιεκτικότητα >22% ABV:** αφορά εξαιρετικά σπάνιες περιπτώσεις υπερ-ενισχυμένων προϊόντων οίνου

Στο πλαίσιο της κυβερνητικής πολιτικής αναπροσαρμογής των Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης σύμφωνα με τον Δείκτη Τιμών Λιανικής (Retail Price Index – RPI), προβλέπεται ετήσια αναπροσαρμογή του ΕΦΚ αλκοόλ (Alcohol Duty) την 1η Φεβρουαρίου κάθε έτους, **εκτός αν η κυβέρνηση ανακοινώσει «πάγωμα» των φόρων (duty freeze).**

Ειδικότερα, από την 1η Φεβρουαρίου 2026 οι συντελεστές του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης (Alcohol Duty) στο ΗΒ αυξήθηκαν κατά 3,66%.

Η αύξηση εφαρμόστηκε σε όλες τις κατηγορίες αλκοολούχων ποτών, συμπεριλαμβανομένου του οίνου (Πίνακας 17).

³⁹<https://www.gov.uk/government/collections/pay-less-or-no-duty-on-goods-you-store-repair-process-or-temporarily-use>

⁴⁰<https://www.gov.uk/guidance/the-alcohol-wholesaler-registration-scheme-awrs>

Πίνακας 17: ΕΦΚ κρασιού 2025-2026

Κατηγορία Περιεκτικότητας (ABV)	Συντελεστής 2025 (ανά λίτρο καθαρής αλκοόλης)	Συντελεστής 2026 (ανά λίτρο καθαρής αλκοόλης)
0%– 1.2%	0	0
1.3%– 3.4%	£9,61	£9,96
3.5% – 8.4%	£25,67	£26,61
3.5% – 8.4% (Draught Relief)	£18,76	£19,45
8.5% – 22%	£29,54	£30,62
>22%	£32,79	£33,99

Πηγή: [GOV.UK Alcohol Duty Rates](https://www.gov.uk/alcohol-duty-rates)

Σημειώνεται ότι, με απόφαση της β/κυβέρνησης με σκοπό τη στήριξη της λειτουργίας των παμπ και των χώρων εστίασης γενικότερα (on-trade), από 1^η Φεβρουαρίου 2025 εφαρμόζεται ειδικό, ευνοϊκότερο καθεστώς (Draught Relief), για ποτά που σερβίρονται από μεγάλα βαρέλια (άνω των 20 λίτρων) και έχουν περιεκτικότητα σε αλκοόλ κάτω από 8,5% ABV. Το καθεστώς αφορά σε έκπτωση 13,9% για την μπύρα και τον μηλίτη (από 9,2%) και 26,9% για το κρασί και τα οινοπνευματώδη ποτά (από 23%). Ωστόσο, η συντριπτική πλειοψηφία των κρασιών που σερβίρονται από βαρέλι στις παμπ (όπως τυπικά λευκά, κόκκινα ή Prosecco που κυμαίνονται μεταξύ 11% και 13% ABV) εξαιρούνται πλήρως από την έκπτωση του 26,9%. Τα προϊόντα αυτά συνεχίζουν να φορολογούνται κανονικά με τον πλήρη συντελεστή των εμφιαλωμένων (που για το 2026 ανέρχεται σε £30,62 ανά λίτρο καθαρής αλκοόλης), καθιστώντας το Draught Relief ωφέλιμο στην πράξη μόνο για ελαφριά, χαμηλής περιεκτικότητας σε αλκοόλ κρασιά ή έτοιμα κοκτέιλ με βάση τον οίνο.

Ελάχιστη τιμολόγηση ανά μονάδα αλκοόλ (Minimum Unit Pricing - MUP)

Η ελάχιστη τιμολόγηση αλκοόλ (Minimum Unit Pricing - MUP) είναι νομικά θεσμοθετημένη και εφαρμόζεται σε Σκωτία και Ουαλία, αλλά όχι στην Αγγλία και στη Β. Ιρλανδία. Ειδικότερα στη Σκωτία, η ελάχιστη τιμή ανά μονάδα αυξήθηκε από 0,50 λίρες (μέτρο το οποίο τέθηκε σε ισχύ τον Μάιο του 2018, αφότου η Scottish Whisky Association αμφισβήτησε ανεπιτυχώς τη σχετική νομοθεσία στα δικαστήρια της Σκωτίας και στα ευρωπαϊκά δικαστήρια) σε 0,65 λίρες ανά μονάδα τον Σεπτέμβριο του 2024 .

Στην Ουαλία, μετά από την υπερψήφιση σχετικής απόφασης από το Ουαλικό Κοινοβούλιο τον Φεβρουάριο του 2026, η ελάχιστη τιμή μονάδας αλκοόλ πρόκειται να αυξηθεί στις 0,65 λίρες από 0,50, από την 1^η Οκτωβρίου 2026.

Ενδεικτικά, με βάση τον επίσημο κανόνα υπολογισμού και στρογγυλοποίησης, μία φιάλη κρασιού 750ml με περιεκτικότητα αλκοόλ (ABV) 12,5%, θα πρέπει να έχει ελάχιστη τιμή 6,10 λίρες, τόσο στη Σκωτία όσο και στην Ουαλία ($0,65 \times 12,5 \times 0,75 = 6,09375$ και στρογγυλοποιείται υποχρεωτικά προς τα πάνω).

Στην Αγγλία δεν εφαρμόζεται ελάχιστη τιμή ανά μονάδα αλκοόλ (MUP) και παραμένει, μαζί με τη Β. Ιρλανδία, η μόνη περιοχή του ΗΒ, η οποία, παρά τις έντονες πιέσεις από ιατρικούς συλλόγους και οργανώσεις δημόσιας υγείας, δεν έχει υιοθετήσει σχετικό νομοθετικό μέτρο. Ισχύει ωστόσο, απαγόρευση πώλησης αλκοόλ κάτω από το επίπεδο των φορολογικών επιβαρύνσεων (ΕΦΚ και ΦΠΑ), η οποία τέθηκε σε ισχύ το Μάιο 2014.

Η β/κυβέρνηση έχει καταστήσει σαφές ότι η ελάχιστη τιμολόγηση ανά μονάδα αλκοόλ δεν αποτελεί μέρος της τρέχουσας στρατηγικής της για το σύνολο του ΗΒ. Η προσέγγισή της, προκειμένου να αποφύγει την οριζόντια αύξηση των τιμών λιανικής που θα επέφερε το MUP, εστιάζει αντίθετα στη χρήση της φορολογίας βάσει της περιεκτικότητας σε αλκοόλ ως το βασικό εργαλείο ρύθμισης της αγοράς.

Μεταρρύθμιση της νομοθεσίας για το κρασί και τα αμπελο-οινικά προϊόντα

Η αποχώρηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση έδωσε τη δυνατότητα στο ΗΒ να προχωρήσει στην αναθεώρηση του ρυθμιστικού πλαισίου για το κρασί, η οποία θα ολοκληρωθεί σε τρεις φάσεις⁴¹.

Η **1η φάση** τροποποίησης της νομοθεσίας της ΕΕ «The Wine (Revocation and Consequential) Regulations 2023 (Αριθ. 1362)», εισήγαγε απλοποιημένους κανόνες σήμανσης για το εμπόριο κρασιού που τέθηκαν σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2024. Επιπλέον, οι απαιτήσεις συσκευασίας για το αφρώδες κρασί απελευθερώθηκαν για να μειωθεί το κόστος και να υποστηριχθεί η ανακύκλωση και παράλληλα καταργήθηκαν οι περιορισμοί στις υβριδικές ποικιλίες σταφυλιών, προκειμένου να δώσει στη βιομηχανία την ελευθερία να καινοτομεί. Ειδικότερα:

Από την 1^η Ιανουαρίου 2024:

- ο **Ετικέτα εισαγωγέα**: κατάργηση της υποχρέωσης (Κανονισμός 1308/2013, άρθρο 119 παράγραφος 1 στοιχείο στ. και Κανονισμός 2019/33, άρθρο 46) οι εισαγόμενοι οίνοι να χρησιμοποιούν την ένδειξη "εισαγωγέας" ("importer") ή "εισαγόμενος από" ("imported by") πριν από το διεύθυνση του εισαγωγέα.

⁴¹ <https://consult.defra.gov.uk/alcoholic-drinks-geographical-indications-team/wine-reforms/>

- ο **Υβριδικές ποικιλίες σταφυλιού:** άδεια παραχώρησης Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ) σε οίνους παρασκευασμένους και από είδη σταφυλιού εκτός του «Vitis vinifera» καθώς και από υβριδικές ποικιλίες (κατάργηση ΕΚανονισμού 1308/2013, άρθρο 93).
- ο **Κρασί δευτερίας (rîquette):** κατάργηση απαγόρευσης (ΕΚ 1308/2013, παράρτημα 8) εμπορικής παραγωγής και αγοραπωλησίας κρασιών δευτερίας.
- ο **Ανάμειξη οίνων:** κατάργηση απαγόρευσης (ΕΚ 1308/2018, παράρτημα 8) ανάμειξης οίνου που εισάγεται στη ΜΒ με άλλο οίνο (**courage**).
- ο **Περίβλημα φελλού και πώματα σε σχήμα μανιταριού:** κατάργηση της υποχρέωσης (ΕΚ 2019/33, άρθρο 57) τα πώματα για ορισμένους αφρώδεις οίνους να έχουν σχήμα μανιταριού και ο λαιμός της φιάλης να καλύπτεται με περιτύλιγμα από φύλλο αλουμινίου.
- ο **Κατάργηση του συστήματος πιστοποίησης κρασιών:** κατάργηση των κανόνων (ΕΚ 1308/2013, άρθρο 120 παράγραφος 2, Κανονισμός 2019/33 άρθρα 51 και Κανονισμός 2018/274 Κεφάλαιο 3) που αφορούν στην πιστοποίηση των οίνων που δεν διαθέτουν Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης (ΠΟΠ) ή Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη (ΠΓΕ), προκειμένου να μπορούν αναγράφουν εσοδεία και/ή ποικιλία σταφυλιών στην ετικέτα και εκτός επίσημου καθεστώτος πιστοποίησης.
- ο **Κατάργηση κανόνων για το σχήμα των φιαλών:** κατάργηση των κανόνων (ΕΚ 2019/33 άρθρο 56 και Παράρτημα 7) που καθορίζουν τα χαρακτηριστικά ορισμένων τύπων φιαλών για την εμπορία ορισμένων οίνων
- ο **Ανάκληση του Κανονισμού ΕΕ 2019/935,** ο οποίος καθόριζε τις μεθόδους ανάλυσης και ελέγχου του εμπλουτισμού του οίνου.
- ο **Λοιπές απλοποιήσεις** σε κανόνες σχετικούς με **υποπροϊόντα οινοποιίας.**

Η **2η φάση** «The Wine (Amendment) (England) Regulations 2024 (No 115)», αναθεώρησε τον κατάλογο των εγκεκριμένων οινολογικών πρακτικών και εισήγαγε έναν ορισμό για το παγωμένο κρασί από τον Ιούλιο του 2024.

Ειδικότερα:

Από τις 15 Ιουλίου 2024:

- ο **Παγωμένο κρασί (iced wine):** εισαγωγή διάταξης σύμφωνα με την οποία το κρασί μπορεί να φέρει την ένδειξη «παγωμένο κρασί» μόνο εάν

ο οίνος αυτός παράγεται αποκλειστικά από σταφύλια που έχουν παγώσει με φυσικό τρόπο ενόσω βρίσκονται στο αμπέλι.

- ο **Επικαιροποίηση του καταλόγου οινολογικών πρακτικών**: τροποποίηση της διατηρούμενης νομοθεσίας της ΕΕ (ΕΚ 2019/934 Παραρτήματα I & II) με σκοπό την επικαιροποίηση του καταλόγου των εγκεκριμένων οινολογικών πρακτικών, διεργασιών και περιορισμών που μπορούν να χρησιμοποιούνται για την παραγωγή οίνου στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Επισημαίνεται ότι **το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω τροποποιήσεων είναι περιορισμένο στην περιοχή της Αγγλίας και Ουαλίας**, με εξαίρεση τη ρύθμιση για τις υβριδικές ποικιλίες κρασιού που εφαρμόζεται σε όλο το Ηνωμένο Βασίλειο.

Στο πλαίσιο της **3ης φάσης**, η οποία αφορά στην ενοποιημένη νομοθεσία για τον οίνο, η διαβούλευση που ξεκίνησε τον Μάιο του 2024 ολοκληρώθηκε, χωρίς, ωστόσο, να έχει υπάρξει κάποια επίσημη νομοθετική εξέλιξη (δημοσίευση νόμου) από την β/κυβέρνηση

Στην 3^η φάση περιλαμβάνονται ειδικότερα τα ακόλουθα:

- ο **Ενανθράκωση εισαγόμενου χύμα κρασιού**: Να επιτρέπεται η μετατροπή του εισαγόμενου ήρεμου κρασιού σε αφρώδες κρασί εντός Αγγλίας, χρησιμοποιώντας μεθόδους όπως ενανθράκωση και μέθοδος κλειστής δεξαμενής (Charmat). Αυτό αποσκοπεί στη μείωση του κόστους μεταφοράς και του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, μέσω της χύμα αποστολής κρασιού και της ενανθράκωσης του στην εγχώρια αγορά.
- ο **Γλύκανση και προσαρμογή εισαγόμενου κρασιού**: Να επιτρέπεται η γλύκανση και άλλες τροποποιήσεις του εισαγόμενου χύμα κρασιού στη χώρα, για να αποφευχθεί η αλλοίωσή του και να περιοριστεί η ανάγκη χρήσης συντηρητικών, βελτιώνοντας την ποιότητα του προϊόντος και μειώνοντας τη σπατάλη.
- ο **Παραγωγή από εισαγόμενα σταφύλια και μούστο σταφυλιών**: Επαναφορά της δυνατότητας εισαγωγής σταφυλιών και μούστου σταφυλιών για παραγωγή κρασιού στην Αγγλία, με σκοπό μεγαλύτερη ευελιξία και την προώθηση της καινοτομίας στην οινοπαραγωγή.
- ο **Κρασί Χαμηλής ή Μηδενικής Περιεκτικότητας σε Αλκοόλ**: Διεύρυνση των ορισμών για να διευκολυνθεί η παραγωγή και προώθηση κρασιών χαμηλής ή μηδενικής περιεκτικότητας σε αλκοόλ, ανταποκρινόμενοι στις εξελισσόμενες προτιμήσεις των καταναλωτών και προωθώντας πιο υγιεινές επιλογές.
- ο **Αναθεώρηση του Όρου "Βρετανικό Κρασί"**: Διευκρίνιση της χρήσης του όρου "Βρετανικό Κρασί" για την εξασφάλιση ακριβούς σήμανσης και κατανόησης από τους καταναλωτές, διαχωρίζοντας τα προϊόντα που

παράγονται από εισαγόμενο μούστο σταφυλιών από αυτά που παράγονται από σταφύλια που καλλιεργούνται εγχώρια.

Σημειώνεται, τέλος, ότι οι εν λόγω μεταρρυθμίσεις αποτελούν μέρος του ευρύτερου προγράμματος κανονιστικής μεταρρύθμισης της β/κυβέρνησης, μετά την αποχώρηση του ΗΒ από την ΕΕ (δημοσίευση σχετικού κειμένου πολιτικής «Smarter Regulation to Grow the Economy» τον Μάιο 2023).

Οι προτεινόμενες μεταρρυθμίσεις παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τους εξαγωγείς οίνου, καθώς αρκετές εξ αυτών ευνοούν την εισαγωγή χύδην οίνου και την πραγματοποίηση εργασιών εμφιάλωσης, γλύκανσης, ενανθράκωσης και περαιτέρω επεξεργασίας εντός του ΗΒ.

ΣΤ.2 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου στον ανταγωνισμό

Η φορολογική επιβάρυνση στο κρασί που διακινείται στο ΗΒ, η οποία θεωρείται ήδη υψηλή, συνιστά μία από τις βασικές προκλήσεις του κλάδου.

Ειδικότερα, ο ΕΦΚ ανά φιάλη οίνου στο ΗΒ έχει σχεδόν διπλασιαστεί σε σχέση με το 2008, αυξάνοντας τη φορολογική επιβάρυνση από 1,46 λίρες ανά φιάλη ήσυχου κρασιού με περιεκτικότητα αλκοόλ 12,5% ABV το 2008, σε 2,87 λίρες το 2026 (ποσό που εκτινάσσεται στις 3,44 λίρες αν συνυπολογιστεί ο ΦΠΑ 20% επί του φόρου).

Το σύστημα φορολογίας πιέζει οικονομικά τους β/παραγωγούς, ωθώντας ορισμένους να εξετάζουν ακόμη και την αποχώρησή τους από την αγορά του ΗΒ. Αντιθέτως, το κρασί (bulk wine), το οποίο εισάγεται από το οινοποιείο σε μεγάλα δοχεία και εμφιαλώνεται στο ΗΒ, αποκτά πλεονέκτημα λόγω της ευελιξίας του.

Η τεχνολογία αποαλκοολοποίησης ενισχύει το πλεονέκτημα των μεγάλων δοχείων, επιτρέποντας στους παραγωγούς να μειώσουν τους αλκοολικούς βαθμούς (ABV), περιορίζοντας το φορολογικό κόστος και διατηρώντας παράλληλα τη γεύση του κρασιού⁴².

⁴² <https://www.thedrinksbusiness.com/2025/01/bulk-wine-to-benefit-from-duty-changes/>

Πίνακας 18: Μεταβολή ΕΦΚ ανά είδος ποτού

Προϊόν (Όγκος & ABV)	ΕΦΚ 2025	ΕΦΚ 2026	Μεταβολή
Αφρώδες Κρασί (12% ABV 75cl)	£2,66	£2,76	+£0,10
Μη αφρώδες Κρασί 12,5% ABV 75cl	£2,77	£2,87	+£0,10
Sherry 15% ABV 75cl	£3,32	£3,44	+£0,12
Πορτό 20% ABV 75cl	£4,43	£4,59	+£0,16
Λικέρ 17% ABV 70cl	£3,51	£3,64	+£0,13
Βότκα 37,5% ABV 70cl	£8,61	£8,92	+£0,31
Μηλίτης (συσκευασία 440 ml, 4,5% στο εμπόριο - offtrade)	£0,20	£0,21	+£0,1
Μηλίτης βαρέλι (Pint 568 ml) 4,5% - ontrade)	£0,23	£0,23	+£0,03
Μπύρα (συσκευασία 440ml 4,5% στο εμπόριο - offtrade)	£0,43	£0,45	+£0,02
Μπύρα βαρέλι (Pint 568 ml) 4,5% στην εστίαση (ontrade)	£0,48	£0,50	+£0,02

Πηγή: Wine & Spirits Trade Association - WSTA⁴³

Το χύμα κρασί αναμένεται να επωφεληθεί από το νέο τρόπο υπολογισμού του ΕΦΚ, καθώς οι εταιρείες χύμα κρασιού στο ΗΒ που διαθέτουν μονάδες αποαλκοολοποίησης μπορούν να προσφέρουν προσαρμοσμένες μειώσεις βαθμών αλκοόλης (ABV) για διάφορες ετικέτες, ενισχύοντας τη θέση τους στην αγορά. Αντίθετα, τα παραδοσιακά οινοποιεία αναγκάζονται να διαχειρίζονται πολλαπλές δεξαμενές αποθήκευσης για διαφορετικά επίπεδα αλκοόλ, γεγονός που αυξάνει το κόστος και περιπλέκει τη διαδικασία παραγωγής⁴⁴. Ο Σύνδεσμος WSTA εξέφρασε την αντίθεσή του στην μεταρρύθμιση του ΕΦΚ, υποστηρίζοντας ότι το σύστημα υπολογισμού που εφαρμόστηκε από 1/08/2023 επέφερε σημαντική οικονομική επιβάρυνση του κλάδου οίνου και αλκοολούχων ποτών.

⁴³<https://wsta.co.uk/wp-content/uploads/2024/11/New-Alcohol-Duty-Rates.pdf>

⁴⁴<https://www.thedrinksbusiness.com/2025/01/bulk-wine-to-benefit-from-duty-changes/>

Ζ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Συνοψίζοντας:

- **Κατανάλωση:** Η κατανάλωση λευκού κρασιού (αφρώδους και ήρεμου) καταλαμβάνει την πρώτη θέση στις προτιμήσεις των Βρετανών, ενώ οι γηγενείς ποικιλίες παρουσιάζουν αξιοσημείωτη δυναμική.
- **Διανομή:** Περίπου το 87,5% της αξίας της αγοράς κρασιού διακινείται στη λιανική αγορά (off-trade) και το υπόλοιπο 12,5% στον κλάδο εστίασης-φιλοξενίας (on-trade). Οι υπεραγορές και τα σουπερ μάρκετ αποτελούν τους δύο μεγαλύτερους διανομείς κρασιών στο ΗΒ, το δε ηλεκτρονικό εμπόριο εξελίσσεται σε σημαντικό κανάλι διανομής, με το ποσοστό διείσδυσής του (e-commerce user penetration) στους β/καταναλωτές κρασιού να ανέρχεται το 2025 στο 21%. Επιπλέον, η ανάπτυξη του e-commerce συνοδεύεται και από την αυξανόμενη επιρροή των ψηφιακών καναλιών επικοινωνίας στη διαμόρφωση της αγοραστικής συμπεριφοράς των β/καταναλωτών. Πλατφόρμες όπως το Instagram, το TikTok, το YouTube και το LinkedIn λειτουργούν ως βασικές πηγές ενημέρωσης αναφορικά με νέες ετικέτες, ποικιλίες και οινικές τάσεις, ενώ σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν και οι εξειδικευμένοι wine influencers, sommeliers και δημιουργοί περιεχομένου.
- **Ανταγωνισμός:** Τα εισαγόμενα κρασιά ευρωπαϊκής προέλευσης κυριαρχούν στην αγορά κρασιού του ΗΒ, ακόμη και μετά το Brexit, καθώς απολαμβάνουν ευρείας αναγνωρισιμότητας και συχνά θεωρούνται κρασιά πολυτελείας. Ωστόσο, ο ανταγωνισμός από χώρες εκτός ΕΕ, όπως η Αυστραλία και η Νέα Ζηλανδία ενδέχεται να αυξηθεί, καθώς το ΗΒ προχώρησε, πρόσφατα, στη σύναψη διμερών συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών με τις εν λόγω χώρες. Η μελλοντική αύξηση της εγχώριας παραγωγής εκτιμάται ότι θα εντείνει τον ανταγωνισμό, ιδίως όσον αφορά στους καταναλωτές που προτιμούν να επιλέγουν τοπικά προϊόντα, αντί των εισαγόμενων. Σημειώνεται ότι το σύνολο σχεδόν της βρετανικής παραγωγής κρασιού απορροφάται ήδη στην εγχώρια αγορά, με μόνο μικρό ποσοστό (9% περίπου) να κατευθύνεται σε εξαγωγές.
- **Προκλήσεις:**
 - Χαμηλά επίπεδα κατανάλωσης στον κλάδο φιλοξενίας και εστίασης, λόγω της αύξησης του κόστους ζωής και των γεωπολιτικών εξελίξεων
 - Μειωμένες πωλήσεις στον κλάδο τροφίμων-ποτών, δεδομένης της πρόβλεψης για υποτονικής ανάπτυξης της β/οικονομίας για την επόμενη τουλάχιστον διετία (προβλεπόμενος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης β/ΑΕΠ για το 2026 στο 1-1,1%).

- ο Σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, βασικότερη πρόκληση αποτελεί η αλλαγή της καταναλωτικής συμπεριφοράς λόγω του αυξημένου ενδιαφέροντος για υγιεινή διατροφή και αποχή από το αλκοόλ.
- **Ευκαιρίες:**
 - ο Τα κρασιά χαμηλής ή μηδενικής περιεκτικότητας σε αλκοόλη (**No & Low**) προβλέπεται να αυξήσουν το μερίδιό τους στη β/αγορά κρασιού, καθώς αντιπροσωπεύουν τη νέα τάση των β/καταναλωτών προς πιο υγιεινές επιλογές κατανάλωσης.
 - ο Οι εναλλακτικές μορφές συσκευασίας (όπως το **κουτί από αλουμίνιο “canned wine”**) απολαμβάνουν δημοφιλίας ιδιαίτερα σε νεότερους σε ηλικία καταναλωτές.
 - ο Η στροφή των καταναλωτών προς την επιλογή ποιοτικών προϊόντων (**premiumization**), αποτελεί ευκαιρία τοποθέτησης στην αγορά ποιοτικού ελληνικού κρασιού.
 - ο Σημαντική τάση, η οποία διατηρήθηκε και το 2025, είναι η αυξημένη δημοτικότητα του πορτοκαλί κρασιού (orange wine). Η εν λόγω κατηγορία συνεχίζει να διευρύνει την παρουσία της στη β/αγορά, υποστηριζόμενη από το αυξανόμενο ενδιαφέρον των καταναλωτών για φυσικούς οίνους (natural wines), vegan κρασιά, προϊόντα χαμηλής παρέμβασης και νέες γευστικές εμπειρίες.

Προοπτικές ανάπτυξης του ελληνικού κρασιού στη β/αγορά

Λαμβάνοντας υπόψη αφενός τη διάρθρωση της ελληνικής αμπελο-οινικής παραγωγής (διάσπαρτος μικρός κλήρος, ποσοτικά περιορισμένος τρύγος, υψηλότερη τιμή από το μέσο όρο προϊόντος), και αφετέρου τα χαρακτηριστικά της β/αγοράς (εξαιρετικά ώριμη και διαφοροποιημένη αγορά, μεγάλος βαθμός συγκέντρωσης), οι έλληνες εξαγωγές κρασιού θα πρέπει να απευθύνονται κυρίως σε εξειδικευμένους εισαγωγείς/χονδρέμπορους κρασιού (προμηθεύουν ανεξάρτητα ηλεκτρονικά ή φυσικά καταστήματα λιανικής πώλησης κρασιού, παντοπωλεία, high-end καταστήματα, κάβες, κλπ), καθώς και σε εκπροσώπους του τομέα της εστίασης και φιλοξενίας.

Ωστόσο, η ενίσχυση της παρουσίας του ελληνικού κρασιού στις μεγάλες αλυσίδες λιανικής, τόσο με τη διεύρυνση της γκάμας των προς διάθεση προϊόντων, όσο και με τη βελτίωση της τοποθέτησης (positioning), θα συντελούσε καθοριστικά στην αύξηση της αναγνωρισιμότητας (brand awareness) και στην εδραίωση της Ελλάδας στην αντίληψη του β/ καταναλωτή ως σύγχρονης οινοπαραγωγικής χώρας.

Η τοποθέτηση του ελληνικού κρασιού στη β/αγορά με βάση την ανάδειξη της μοναδικότητάς του (Unique Selling Point) - τις γηγενείς ποικιλίες, την ιστορία της

οινοπαραγωγικής περιοχής (terroir), τις μεθόδους οινοποίησης- ευνοείται από την προτίμηση του β/καταναλωτικού κοινού να ανακαλύπτει νέες ποικιλίες.

Σε κάθε περίπτωση, η αγορά του HB λειτουργεί με υψηλά επαγγελματικά πρότυπα και απαιτεί από τους Έλληνες παραγωγούς/εξαγωγείς ιδιαίτερη συνέπεια και αξιοπιστία, τόσο ως προς την ποιότητα και τα χαρακτηριστικά του εξαγόμενου προϊόντος, όσο και ως προς την εν γένει συνεργασία με εγχώριους εισαγωγείς (respect and authenticity).

Επιπλέον, καθώς η β/αγορά οίνου είναι εξαιρετικά ανταγωνιστική, για τη διατήρηση και την περαιτέρω ανάπτυξη του μεριδίου που κατέχει η Ελλάδα απαιτείται συνεπής και συνεχής προώθηση του ελληνικού κρασιού με τη χρήση εξειδικευμένων και σύγχρονων εργαλείων marketing (διαφημιστικές εκστρατείες, social media, influencers, κλπ).

Η συμμετοχή σε εκδηλώσεις γευσιγνωσίας κρασιού στο HB αποτελεί μια από τις κύριες οδούς μέσω των οποίων οι καταναλωτές δοκιμάζουν/ανακαλύπτουν νέες ποικιλίες. Ειδικότερα, η υλοποίηση δράσεων γευσιγνωσίας για το ελληνικό κρασί στο HB, πραγματοποιείται αφενός στο πλαίσιο του συγχρηματοδοτούμενου Προγράμματος Προώθησης Οίνων σε Τρίτες Χώρες, του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και αφετέρου με τη διοργάνωση δράσεων σε όλη τη β/επικράτεια από τον Σύνδεσμο Ελληνικού Οίνου (ΣΕΟ) με τη συγχρηματοδότηση της Enterprise Greece. Στην περαιτέρω προώθηση και εδραίωση του ελληνικού κρασιού στη β/αγορά συμβάλλει και η παρουσία με Εθνικό Περίπτερο της χώρας μας στην ετήσια έκθεση London Wine Fair, που επίσης χρηματοδοτεί η Enterprise Greece.

Οι β/καταναλωτές διαθέτουν υψηλό βαθμό εξοικείωσης με ελληνικούς προορισμούς, καθώς το HB αποτελεί μία από τις σημαντικότερες αγορές εισερχόμενου τουρισμού για τη χώρα (το 2025 κατέλαβε τη 2^η θέση μεταξύ των αγορών προέλευσης τουριστικών εσόδων για την Ελλάδα με τις ταξιδιωτικές εισπράξεις από β/επισκέπτες να ανέρχονται σε 3,74 δισ. ευρώ⁴⁵). Η συστηματική επαφή των β/επισκεπτών με την ελληνική γαστρονομία, τα τοπικά προϊόντα και τις οινοπαραγωγικές περιοχές της χώρας δημιουργεί ευνοϊκές προϋποθέσεις για την ενίσχυση της αναγνωρισιμότητας και της ζήτησης των ελληνικών οίνων στο HB. Ο οινοτουρισμός⁴⁶ μπορεί να λειτουργήσει ως αποτελεσματικό εργαλείο προβολής και προώθησης των ελληνικών οίνων, συνδέοντας το προϊόν με την εμπειρία του προορισμού και την τοπική γαστρονομία. Στο πλαίσιο αυτό, η διοργάνωση field trips και familiarisation visits για επαγγελματίες του κλάδου, sommeliers, δημοσιογράφους, κριτικούς οίνου και

⁴⁵ <https://www.bankofgreece.gr/enimerosi/grafeio-typoy/anazhthsh-enhmerwsewn/enhmerwseis?announcement=8bb86379-ab03-4aa8-b48f-4c3cfde82a79>

⁴⁶ <https://www.visitengland.com/things-to-do/vineyards-and-wine-tasting>

influencers σε ελληνικά οινοποιεία μπορεί να συμβάλει περαιτέρω στην προβολή των ελληνικών οίνων και των γηγενών ποικιλιών τους στην αγορά του ΗΒ.

Τέλος, παρά τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η β/οικονομία λόγω του αυξημένου κόστους διαβίωσης, των πληθωριστικών πιέσεων και της ευρύτερης γεωπολιτικής αβεβαιότητας, το 2025 οι ελληνικοί οίνοι σημείωσαν ανοδική πορεία στη β/αγορά (αύξηση ε/εξαγωγών σε αξία και ποσότητα). Τη δυναμική αυτή έγκριτοι β/δημοσιογράφοι⁴⁷ και κριτικοί οίνου χαρακτηρίζουν σε άρθρα τους στον β/τύπο ως «modern Greek wine revolution». Ο εν λόγω χαρακτηρισμός αντανακλά τη σημαντική ποιοτική αναβάθμιση του ελληνικού αμπελοοινικού τομέα, τη στροφή προς την παραγωγή ποιοτικών οίνων, την ανάδειξη των γηγενών ποικιλιών και την αυξανόμενη διεθνή αναγνώριση που απολαμβάνουν πλέον οι ελληνικές ετικέτες. Η εξέλιξη αυτή δημιουργεί ευνοϊκές προϋποθέσεις για την περαιτέρω επέκταση του ελληνικού οίνου στη β/αγορά, ιδίως στα τμήματα των καταναλωτών που αναζητούν αυθεντικότητα, ποιότητα και διαφοροποίηση.

⁴⁷ <https://www.ft.com/content/d58eb49e-4c5f-4c0c-b088-7b73bdb7f6d6>